

ПРЕДСЈЕДНИШТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

61

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука ПСБиХ број 01,02-21-1-1355/24 од 10. октобра 2024. године), Предсједништво Босне и Херцеговине, на 99. ванредној сједници, одржаној 12. октобра 2024. године, донијело је

**ОДЛУКУ
О РАТИФИКАЦИЈИ СПОРАЗУМА О ПРИЗНАВАЊУ СТРУЧНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА МЕДИЦИНСКИХ
СЕСТАРА, ВЕТЕРИНАРА, ФАРМАЦЕУТА И БАБИЦА У КОНТЕКСТУ ЦЕНТРАЛНОЕВРОПСКОГ
СПОРАЗУМА О СЛОБОДНОЈ ТРГОВИНИ**

Члан 1.

Ратификује се Споразум о признавању стручних квалификација медицинских сестара, ветеринара, фармацеута и бабица у контексту Централноевропског споразума о слободној трговини, који је потписан 16. октобра 2023. године у Тирани, на енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума у преводу гласи:

**СПОРАЗУМ
О ПРИЗНАВАЊУ СТРУЧНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА
МЕДИЦИНСКИХ СЕСТАРА, ВЕТЕРИНАРА,
ФАРМАЦЕУТА И БАБИЦА У КОНТЕКСТУ
ЦЕНТРАЛНОЕВРОПСКОГ СПОРАЗУМА О
СЛОБОДНОЈ ТРГОВИНИ**

Представници Албаније, Босне и Херцеговине, Косова¹, Црне Горе, Сјеверне Македоније и Србије (у даљем тексту "Стране")

У контексту економске интеграције, у складу са Централноевропским споразумом о слободној трговини ("СЕФТА 2006"), у складу са чланом V Општег споразума о трговини услугама и у сврху даљег либерализовања трговине услугама унутар СЕФТА-е.

Узимајући у обзир циљеве и приоритете утврђене Акционим планом за заједничко регионално тржиште за период 2021-2024 ("CRM") који има за циљ уклањање препрека за признавање стручних квалификација, усвајањем и примјеном "Оквира Европске уније (ЕУ) за аутоматско признавање стручних квалификација за 7 професија и система ЕУ за аутоматско признавање" заснованих на координацији минималних услова обуке;

Примјећујући да ниједна одредба овог споразума не може да се тумачи као изузеће страна од њихових одговарајућих права и обавеза у складу с постојећим уговорима;

С циљем да се подстакне мобилност професионалаца, боље усклађивање вјештина са потребама тржишта рада и повећана продуктивност;

Уз наглашавање циљева промоције хармонизације прописа и приближавање закона и прописа страна законодавству Европске уније (ЕУ); а посебно уз тежење да се омогући слободно кретање професионалаца

¹ Ова ознака не доводи у питање статус и у складу је са Резолуцијом Савјета безбједности УН-а 1244/1999 и Мишљењем Међународног суда правде о декларацији о независности Косова.

преношењем Директиве 2005/36/ЕЗ Европског парламента и Савјета од 7.9.2005. године о признавању стручних квалификација, са измјенама и допунама Директиве 2013/55/ЕУ Европског парламента и Савјета од 20. 11. 2013. године у регионални оквир.

Уз намјеру да успоставе аутоматско признавање стручних квалификација на основу минималних захтјева за обуку и да то примјене на све четири професије наведене у овом споразуму и горенаведеној Директиви, те да се одреде професије које испуњавају примјену минималних захтјева за обуку унутар Анекса у року не дужем од двије године (поред остале три професије наведене у Споразуму о признавању стручних квалификација доктора медицине, доктора стоматологије и архитеката у контексту Централноевропског споразума о слободној трговини закљученог 3.11.2022. године)

су се договорили како слиједи:

ПОГЛАВЉЕ I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Сврха

1. Овај споразум доноси правила о аутоматском признавању доказа о формалним квалификацијама на основу минималних услова обуке унутар Страна за приступ и обављање регулисане професије, као и усклађене минималне услове обуке код једне или више других Страна, који омогућавају носиоцима тих квалификација (у даљем тексту: професионалци) да обављају исту професију у Страни (у даљем тексту: Страна прималац) која се разликује од Стране у којој су стекли своје професионалне квалификације (у даљем тексту: Страна додјелилац).

Члан 2.

Опсег

1. Овај споразум се примјењује на физичка лица, како је дефинисано у Анексу I Додатног протокола 6, као професионалце Стране издаваоца који желе да обављају регулисану професију у Страни примаоцу уз услов усклађених минималних услова обуке, било као samozапослени или запослени. Свака Страна ће омогућити професионалцу Стране додјелиоца, који поседује доказ о професионалним и формалним квалификацијама у смислу члана 3(1)(б), а које нису стечене у Страни примаоцу, да обавља регулисану професију у смислу члана 3(1)(а) унутар те Стране у складу са њеним правилима и релевантним законодавством. Ово признање ће поштовати минималне услове обуке утврђене овим споразумом. Ако доказ о формалним квалификацијама није у складу са минималним условима обуке, како је утврђено овим споразумом, признавање стручне квалификације биће подложно Општем систему признавања.

2. Овај споразум се примјењује на сљедеће професионалце: медицинске сестре, ветеринаре, бабице и фармацеуте, како је појединачно дефинисано и наведено у Анексу I, Анексу II, Анексу III и Анексу IV.

3. Свака Страна ће доставити Заједничкој радној групи за признавање квалификација законе, прописе и административне одредбе које доноси у вези са издавањем доказа о формалним квалификацијама за професије обухваћене овим споразумом.

4. За потребе спровођења и примјене овог споразума, високошколске установе треба да имају акредитоване студијске програме и/или лиценциране студијске програме

усклађене са минималним условима обуке утврђеним у Анексима овог споразума.

Члан 3.

Дефиниције

1. У сврхе овог споразума, примјењују се сљедеће дефиниције:

а) "регулисана професија": професионална активност или група професионалних активности, приступ којима, обављање којих или један од начина обављања је, директно или индиректно, у складу са законским, регулаторним или административним одредбама, условљен посједовањем специфичних професионалних квалификација. Посебно, коришћење професионалне титуле ограничено законским, регулаторним или административним одредбама на носиоце одређених професионалних квалификација предлаже начин обављања;

б) "стручне квалификације": квалификације потврђене доказима формалних квалификација, потврда о компетенцији коју је издао надлежни орган у Страни одређеној у складу са законским, регулаторним или административним одредбама те Стране, на основу обуке, специфичног испита и/или професионалног искуства;

ц) "докази формалних квалификација": дипломе, сертификати и други докази које издаје надлежни орган Стране именоване у складу са законским, регулаторним или административним одредбама те Стране, којима се потврђује успешно завршена професионална обука стечена углавном у тој Страни;

д) "надлежни орган": било који орган или тијело које је овластила Страна конкретно да издаје или прима дипломе о обуци и друге документе или информације, као и да прима захтјеве и доноси одлуке наведене у овом споразуму;

е) "регулисано образовање и обука": свака обука која је посебно усмјерена на обављање одређене професије и која обухвата курс или курсеве допуњене, гдје је то прикладно, професионалном обуком, пробним радом или професионалном праксом;

ф) структура и ниво професионалне обуке, пробног рада или професионалне праксе одређују се законима, прописима или административним одредбама надлежне Стране или их надгледа или одобрава орган одређен у ту сврху;

г) "професионално искуство": стварно и законито пуно радно вријеме или еквивалентно скраћено радно вријеме у обављању одговарајуће професије у Страни;

х) "професионална пракса": период професионалног рада обављен под надзором, уз услов да представља услов за приступ регулисаној професији и може се одвијати током или након завршетка образовања које води до квалификације;

и) "физичко лице" како је дефинисано у оквиру CEFTA-е;

ј) "Европски систем преноса и акумулације бодова или ECTS бодови": систем бодовања за високо образовање који се користи у Европском простору високог образовања;

к) Заједничка радна група за признавање стручних квалификација (JWGRPQ);

л) "CEFTA": Централноевропски споразум о слободној трговини;

м) "RCC": Савјет за регионалну сарадњу.

Члан 4.

Посљедице признавања

Признавање стручних квалификација које обавља Страна прималац омогућава физичким лицима да добију приступ истој професији у тој Страни за коју су квалификовани у Страни додјелиоцу и да је обављају у Страни примаоцу уз подједнако повољне услове као њена физичка лица.

ПОГЛАВЉЕ II ПРИНЦИПИ ПРИЗНАВАЊА

Члан 5.

Правила везана за професионалну, статутарну или административну природу

Када се професионалац пресели, бива подложен професионалним правилима професионалне, законске или административне природе која су директно повезана са стручним квалификацијама, као што су дефиниција професије, употреба титула и озбиљни професионални пропусти који су директно и посебно повезани са заштитом потрошача и безбједношћу, као и дисциплинске одредбе које се примјењују у Страни примаоцу на професионалце који обављају исту професију у Страни примаоцу.

Члан 6.

Принципи аутоматског препознавања

1. Свака Страна признаје доказе о формалним квалификацијама као што су квалификације за медицинску сестру одговорну за општу његу, ветеринара, бабицу и фармацеута наведене у Анексу I, Анексу II, Анексу III и Анексу IV, редом, које задовољавају минималне услове обуке наведене у Анексу I, Анексу II, Анексу III и Анексу IV, редом, и у сврхе приступа и обављања професионалних активности, дају таквим доказима исту функцију као и докази о формалним квалификацијама које сама издаје. Такви докази о формалним квалификацијама морају издати надлежни органи у странама додјелиоцима и морају бити праћени, гдје је то прикладно, сертификатима редом наведеним у Анексу I, Анексу II, Анексу III и Анексу IV.

2. Такве измјене неће подразумијевати измјену постојећих основних законодавних принципа у Странама у вези са структуром професија у погледу обуке и услова приступа физичких лица. Такве измјене ће поштовати одговорност Страна за организацију образовних система.

Члан 7.

Заједничке одредбе о обуци

Стране, у складу са поступцима који су специфични за сваку Страну, обезбјеђују, подстицањем континуираног професионалног развоја, да професионалци чија је стручна квалификација обухваћена овим споразумом могу да ажурирају своје знање, вјештине и компетенције како би одржали безбједну и ефикасну праксу и били у току са професионалним развојем.

Члан 8.

Стечена права

Без нарушавања стечених права специфичних за обухваћене професије, у случајевима када докази о формалним квалификацијама медицинске сестре одговорне за општу његу, ветеринара, бабице и фармацеута Страна не задовољавају све захтјеве везане за обуке који су предвиђени овим споразумом, свака Страна признаје као довољан доказ доказе о формалним квалификацијама које су додјелиле те стране уколико такви докази потврђују

успјешно завршену обуку која је започела на датуме које предлаже Заједничка радна група и прате их сертификат који наводи да су носиоци били ефикасно и законито ангажовани у наведеним активностима најмање три узастопне године током пет година прије додјеле сертификата.

ПОГЛАВЉЕ III ПОСТУПАК ПРИЗНАВАЊА СТРУЧНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА

Члан 9.

Заједнички поступак за признавање стручних квалификација

1. Страна прималац потврђује пријем захтјева у року од 30 дана од пријема и обавјештава подносиоца захтјева о документу који евентуално недостаје. Ако подносилац захтјева не достави додатак документацији, надлежни орган ће одбити захтјев као непотпун; осим ако подносилац оправда разлоге за пропуштени рок.

2. Поступак прегледа захтјева за одобрење за обављање регулисане професије мора бити завршен што је прије могуће и довести до адекватно образложене одлуке надлежног органа у Страни примаоцу у сваком случају у року од три мјесеца од датума подношења потпуног досијеа подносиоца захтјева, а у тим случајевима, разлици се објашњавају у одлуци о признавању.

3. Одлука или ако се не донесе одлука у року подложни су жалби према општим правилима сваке Стране.

Члан 10.

Правна заштита

Признавање стручних квалификација обухвата могућност подносиоца захтјева да приступи ефикасном механизму правне заштите. У случају да признање није одобрено, подносилац захтјева мора да има приступ органу који је другачије састављен од оног који је одбио захтјев. Тај орган ће одлучити о жалби након што се подносиоцу захтјева пружи могућност да буде саслушан у разумном року.

Члан 11.

Документи и сертификати који се могу захтијевати од подносиоца захтјева у складу са овим споразумом

1. Документи

а) Доказ да је дотично лице физичко лице једне Стране.

б) Доказ о формалним квалификацијама које омогућавају приступ регулисаној професији у питању, како је редом наведено у Анексу I, Анексу II, Анексу III и Анексу IV.

ц) Доказ о професионалној квалификацији у смислу члана 3. става (1) тачке б, уз сертификат надлежног органа који потврђује да је професионалац ефективно и законито био ангажован у предметним активностима најмање три узастопне године током пет година које претходе издавању сертификата.

д) Када надлежни орган Стране примаоца тражи од лица која желе да се баве регулисаном професијом доказ да су доброг карактера или угледа или да нису прогласиле банкрот, или обуставља или забрањује обављање те професије у случају озбиљног професионалног прекршаја или кривичног дјела, та Страна прималац прихвата као довољан доказ, у погледу подносилаца захтјева из Страна који желе да се баве том професијом, достављање

докумената које су издали надлежни органи Стране додјелиоца а који показују да су ти захтјеви испуњени. Ти органи морају доставити документе у року од два мјесеца.

е) Када надлежни органи Стране додјелиоца не издају документе наведене у првом подставу, ти документи се замјењују изјавом под заклетвом - или, у Странама гдје не постоји одредба за изјаву под заклетвом, свечаном изјавом - коју даје дотично физичко лице пред надлежним судским или административним органом или, гдје је то прикладно, пред квалификованим професионалним органом Стране додјелиоца; такав орган издаје сертификат којим се потврђује аутентичност изјаве под заклетвом или свечане изјаве.

ф) Када Страна прималац од својих професионалаца који желе да се баве регулисаном професијом тражи документ који се односи на физичко или ментално здравље подносиоца захтјева, та Страна прихвата као довољан доказ достављање документа који се захтијева у Страни додјелиоцу. Када Страна додјелилац не издаје такав документ, Страна прималац прихвата сертификат који издаје надлежни орган те Стране. У том случају, надлежни органи Стране додјелиоца морају доставити тражени документ у року од једног мјесеца.

г) Када Страна прималац захтијева од професионалаца да се баве регулисаном професијом,

- доказ о финансијском стању подносиоца захтјева

- доказ да је подносилац осигуран против финансијских ризика који произилазе из професионалне одговорности у складу са законима и прописима који су на снази у Страни примаоца у вези са условима и обимом покрића, та страна ће да прихвати као довољан доказ потврду коју су у том смислу издале банке и осигуравајућа друштва друге Стране.

Гдје то странка захтијева за професионалце, прилаже се потврда која потврђује одсуство привремених или коначних суспензија из обављања професије или кривичних осуда.

2. Остали сертификати

Да би се олакшала примјена овог споразума, Стране могу прописати да, поред доказа о формалним квалификацијама, физичко лице које испуњава тражене услове обуке мора доставити сертификат од надлежних власти своје и сваке друге Стране издаваоца који потврђује да су ови докази о формалним квалификацијама обухваћени захтјевима наведеним у овом споразуму.

3. Формат и језик

Све документе и сертификате који су наведени у овом члану прихвата надлежни орган Стране примаоца стране у формату и на језику који су одређени законодавством Стране додјелиоца. Страна прималац задржава право да од подносиоца захтјева затражи превод докумената и сертификата на један од својих службених језика.

Члан 12.

Коришћење професионалних звања

1. Ако је у Страни примаоцу регулисано коришћење професионалног звања везано за једну од активности професије у питању, подносиоци захтјева из друге Стране, који су овлаштени за обављање регулисане професије, користе професионално звање Стране примаоца које одговара тој професији у тој Страни и користе све повезане иницијале.

2. Ако професију у Страни примаоцу регулишу удружења или организације, подносиоци захтјева из Страна нису овлаштени да користе професионално звање које додјељује та организација или удружење, или његову скраћену форму, осим ако не доставе доказ да су чланови тог удружења или организације.

3. Ако удружење или организација условљава чланство одређеним квалификацијама, може то учинити само уз услове наведене у овом споразуму у односу на подносиоце захтјева из других Страна који посједују професионалне квалификације.

Члан 13.

Коришћење академских звања

Страна прималац се брине да се право на коришћење академских звања која су им додјелена у Страни додјелиоцу и њихове скраћене форме на језику Стране додјелиоца, обезбједи дотичним физичким лицима. Страна прималац може захтијевати да звање прати име и адреса институције или испитног одбора који га је додјелио. Уколико је академско звање Стране додјелиоца склоно изазивању забуне у Страни примаоцу с звањем које у другој Страни захтјева додатну обуку коју корисник није прошао, Страна прималац може да захтијева од корисника да користи академско звање Стране додјелиоца у одговарајућем облику који ће одредити Страна прималац.

ПОГЛАВЉЕ IV ДЕТАЉНА ПРАВИЛА ОБАВЉАЊА ПРОФЕСИЈЕ

Члан 14.

Знање језика

1. Уколико се сматра потребним, Страна од пружаоца услуга који користи признавање стручних квалификација тражи да има довољно знања језика колико је потребно за обављање професије у Страни примаоцу.

2. Страна се брине да се сви контролни поступци спроведени због провјере поштовања обавезе из става 1 ограниче на довољно знање једног службеног језика те Стране.

3. Свака провјера знања језика мора бити сразмјерна активности која се намјерава обављати. Стручно лице које је обухваћено том провјером има право на жалбу у складу са законодавством Стране примаоца.

ПОГЛАВЉЕ V АДМИНИСТРАТИВНА САРАДЊА

Члан 15.

Централни приступ информацијама

1. Стране се брину да сљедеће информације буду јавно доступне на енглеском језику и путем контактних тачака за услуге:

а) листа свих регулисаних професија у Страни што укључује контакт информације контакт лица за сваку регулисану професију у складу са чланом 18. став (4);

б) захтјеви и процедуре за све професије које су регулисане у Страни, што укључује све повезане таксе које плаћају физичка лица и документе које требају поднијети физичка лица;

ц) детаљи о томе како уложити жалбу, у складу са законима, прописима и административним одредбама, везано за одлуке Страна које су се донијеле, а у вези су с овим споразумом.

2. Страна се брину да информације наведене у ставу (1) буду пружене на јасан и свеобухватан начин, да буду

лако доступне на даљину и путем електронских средстава и да буду ажуриране.

3. Стране се брину да се на сваки захтјев за информацијама упућен контактним тачкама за услуге одговори што је прије могуће.

Члан 16.

Заједничка радна група о признавању стручних квалификација

1. Заједничка радна група за признавање стручних квалификација (JWGRPQ) омогућава и надгледа провођење и примјену овог споразума.

2. Чланови JWGRPQ-а су, између осталог, задужени за пружање информација и помоћи колико је потребно у вези са признавањем стручних квалификација предвиђених овим споразумом, као што су информације о законодавству, прописима и административним одредбама којима се уређује признавање стручних квалификација.

3. Оквирни документи за рад JWGRPQ-а се усвајају најкасније годину дана након усвајања овог споразума.

Члан 17.

Транспарентност

1. Стране обавјештавају JWGRPQ о списку свих постојећих регулисаних професија, наводећи активности обухваћене сваком професијом као и листу регулисаних обука и образовања и обука са посебном структуром најкасније 18 мјесеци након усвајања овог споразума. О свим промјенама на тим списковима се без непотребног одлагања такође обавјештава JWGRPQ. Секретаријати СЕФТА-е и RCC-а успостављају и одржавају јавно доступну базу података регулисаних професија што укључује општи опис активности које обухвата свака професија.

2. Стране испитују да ли су захтјеви у складу са њиховим правним системом који ограничавају приступ професији или обављање исте на носиоце одређене професионалне квалификације, што укључује коришћење стручних звања и професионалних активности које су дозвољене под тим звањем, како је наведено у овом члану као "захтјеви", компатибилни са сљедећим принципима:

а) захтјеви не смију бити ни директно нити индиректно дискриминаторни;

б) захтјеви морају бити оправдани преовлађујућим разлозима општег интереса;

ц) захтјеви морају бити погодни за постизање циља који се поставља и не смију прећи оно што је потребно да би се постигао тај циљ;

д) Стране обавјештавају JWGRPQ о својим налазима у вези са тим.

Члан 18.

Принципи административне сарадње

1. Стране блиско сарађују и пружају међусобну помоћ како би олакшале спровођење и примјену овог споразума. Брину се за повјерљивост информација које размјењују.

2. Путем JWGRPQ-а, Стране размјењују информације које сматрају неопходним за провођење активности у складу са овим споразумом. Приликом тога, поштују правила за заштиту личних података која су предвиђена релевантним законодавством Страна.

3. Свака Страна размјењује информације са другим Странама преко JWGRPQ-а о процесима којима ће додељивати или примати доказе о формалним

квалификацијама и друге документе или информације, те примати пријаве и доносити одлуке наведене у овом споразуму.

4. Преко JWGRPQ-а свака Страна доставља другим Странама име контакт лица за сваку регулисану професију, а које ће дати све релевантне информације и подржати сарадњу између Страна у вези с том специфичном регулисаном професијом.

ПОГЛАВЉЕ VI ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 19.

Транспозиција

Стране доносе законе, прописе и административне одредбе који су потребни за усклађивање с овим споразумом најкасније осамнаест мјесеци од ступања на снагу овог споразума у складу с његовим чланом 21. Стране о томе информисају JWGRPQ.

Члан 20.

Анекси

1. Сви Анекси чине дио овог споразума.

2. Информације које морају доставити Стране из Анекса I, Анекса II, Анекса III и Анекса IV достављају надлежни органи и предају JWGRPQ најкасније 18 мјесеци након што овај споразум ступи на снагу у складу са његовим чланом 21.

3. Стране се брину да информације дате у Анексу I, Анексу II, Анексу III и Анексу IV ажурира и измијени JWGRPQ у складу са чланом 6. ставом (1) тачком 2 овог споразума, а према потреби.

Члан 21.

Ступање на снагу

1. Овај споразум је подложен ратификацији, прихватању или одобрењу у складу са релевантним захтјевима. Формална обавјештења о ратификацији, прихватању или одобрењу депонују се код депозитара.

2. Овај споразум ступа на снагу тридесетог дана након депоновања трећег формалног обавјештења о ратификацији, прихватању или одобрењу за Стране које су депоновале свој инструмент ратификације, прихватања или одобрења.

3. За сваку Страну која депонује своје формално обавјештење о ратификацији, прихватању или одобрењу након датума депоновања трећег формалног обавјештења о ратификацији, прихватању или одобрењу, овај споразум ступа на снагу тридесетог дана након дана када та Страна депонује своје формално обавјештење о ратификацији, прихватању или одобрењу.

4. Сјеверна Македонија функционише као депозитар и обавјештава све Стране овог споразума о сваком обавјештењу примљеном у складу са овим чланом и сваким другим актом или обавјештењем које се односи на овај споразум.

Члан 22.

Измјене и допуне

1. Свака Страна може предложити измјене споразума слањем писаног обавјештења депозитару. Депозитар просљеђује ово обавјештење JWGRPQ-у из члана 16. овог споразума.

2. Приједлози измјена се усвајају консензусом свих чланова JWGRPQ-а. Ти приједлози се просљеђују органу СЕФТА-е који је одговоран за трговину услугама.

3. Када буду усвојене, измјене се достављају Странама ради ратификације или одобрења.

4. Измјене ступају на снагу у складу са правилима и поступком утврђеним у члану 21.

Члан 23.

Трајање и отказ споразума

1. Овај споразум се закључује на неодређено вријеме.

2. Свака Страна може, у било ком тренутку, раскинути споразум достављањем писаног обавјештења депозитару, који ће обавјестити друге Стране о овом раскиду.

3. Такав раскид ступа на снагу шест мјесеци након датума када је депозитар примио обавјештење.

Члан 24.

Сви спорови произашли из овог споразума ће се рјешавати кроз Механизам за рјешавање спорова СЕФТА-е из 2006. године.

Члан 25.

Приступање које обављају стране чланице СЕФТА-е

Стране признају права било које стране СЕФТА-е да приступи овом споразуму.

Споразум је сачињен на енглеском језику у једној оригиналној верзији која ће остати у посједу депозитара. Свака уговорна страна ће примити једну овјерену копију споразума.

У дана 2023.

Тирани, 16.10.2023./Својеручни потпис/

ПРИЗНАВАЊЕ НА ОСНОВУ КООРДИНАЦИЈЕ МИНИМАЛНИХ УСЛОВА ОБРАЗОВАЊА

АНЕКС I

МЕДИЦИНСКЕ СЕСТРЕ ОДГОВОРНЕ ЗА ОПШТУ ЊЕГУ

Све одредбе из Анекса I преузете су из Директиве ЕУ 2005/36/ЕЗ о признавању стручних квалификација, како је измијењена Директивом ЕУ 2013/55/ЕУ Европског парламента и Савјета од 20. новембра 2013. године.

Члан 1.

Образовање медицинских сестара одговорних за општу његу

1. Упис на обуку за медицинске сестре одговорне за општу његу зависиће од посједовања квалификације или сертификата који омогућава приступ на наведене студије, универзитете, високошколске установе на нивоу који је признат као еквивалентан или стручним школама програмима стручне обуке за његу.

2. Образовање медицинских сестара одговорних за општу његу се организује на пуно радно вријеме и обухвата најмање програм описан у члану 3. Анекса I.

3. Образовање медицинских сестара одговорних за општу његу обухвата укупно најмање три године студија, што се може изражавати и еквивалентним ECTS бодовима, и састоји се од најмање 4.600 часова теоретске и клиничке обуке, при чему трајање теоретске обуке представља најмање једну трећину, а трајање клиничке обуке најмање половину минималног трајања обуке. Стране могу одобрити дјелимичне изузетке професионалцима који су прошли дио своје обуке на курсевима који су бар на еквивалентном нивоу.

Стране се брину да институције које пружају обуку за његу буду одговорне за координацију теоретске и клиничке обуке током цијелог студијског програма.

4. Теоретско образовање је дио обуке медицинских сестара путем којег полазници стичу професионално знање, вјештине и компетенције потребне у складу са ставовима (6) и (7). Обуку ће водити страни наставник за његу и друга компетентна лица на универзитетима, високошколским установама на нивоу који је признат као еквивалентан или у стручним школама или кроз програме стручне обуке за његу.

5. Клиничко образовање је дио обуке медицинских сестара у којем полазници, као дио тима и у директном контакту са здравим или болесним појединцима и/или заједницом, уче да организују, спроводе и процјењују потребну свеобухватну здравствену његу, на основу знања, вјештина и компетенција које су стекли. Полазник учи не само како да ради у тиму, већ и како да води тим и организује цјелокупну здравствену његу, што укључује образовање о здрављу за појединце и мале групе, унутар здравствених установа или у заједници.

6. Обука за медицинске сестре одговорне за општу његу пружа увјерење да је професионалац у питању стекао следеће знање и вјештине:

(а) свеобухватно познавање научних дисциплина на којима се заснива опште сестринство, укључујући довољно разумијевање структуре, физиолошких функција и понашања здравих и болесних лица, као и односа између здравственог стања и физичког и социјалног окружења људског бића;

(б) познавање природе и етике професије и општих принципа здравља и сестринства;

(ц) адекватно клиничко искуство; такво искуство које треба одабрати због његове вриједности које доноси обучавање, треба стећи под надзором квалификованог медицинског особља и на мјестима гдје су број квалификованог особља и опрема адекватни за његу пацијента;

(д) способност да се учествује у практичној обуци здравственог особља и искуство рада са таквим особљем;

(е) искуство рада заједно са члановима других професија у здравственом сектору.

7. Формалне квалификације медицинске сестре одговорне за општу његу требало би да пруже доказе да је професионалац у питању способан да примјени најмање следеће компетенције, без обзира на то да ли је обука обављена на универзитетима, високошколским установама на нивоу који је признат као еквивалентан томе или у стручним школама или кроз програме стручне обуке за његу:

(а) способност самосталне дијагнозе потребне медицинске његе уз коришћење актуелних теоретских и клиничких знања и планирања, организовање и спровођење медицинске његе при лијечењу пацијената на основу стицања знања и вјештина у складу са тачкама (а), (б) и (ц) става (4) како би се унаприједила професионална пракса;

(б) способност ефикасног рада заједно са другим актерима у здравственом сектору, што укључује учешће у практичној обуци здравственог особља на основу стеченог знања и вјештина у складу са тачкама (д) и (е) става (4);

(ц) способност оснаживања појединаца, породица и група ка здравим животним стилевима и самопомоћи на

основу знања и вјештина стечених у складу са тачкама (а) и (б) става (4);

(д) способност самосталног покретања хитних мјера за очување живота и провођење мјера у кризним и катастрофалним ситуацијама;

(е) способност самосталног давања савјета, упутстава и подршке лицима којима је потребна њега и њима блиским лицима;

(ф) способност самосталног обезбјеђивање квалитета и процјене медицинске његе;

(г) способност цјеловите комуникације на професионалан начин и сарадње са члановима других професија у здравственом сектору;

(х) способност анализе квалитета његе како би се унаприједила сопствена професионална пракса медицинске сестре одговорне за општу његу.

Члан 2.

Обављање професионалних активности медицинских сестара одговорних за општу његу

За потребе овог споразума, професионалне активности медицинских сестара одговорних за општу његу су активности које се обављају на професионалној основи и које су наведене у члану 3 Додатка I.

Странке могу предвидјети, у релевантном законодавству, дјелимичне изузетке од дијелова програма обуке за медицинске сестре одговорне за општу његу који су наведени у члану 3 Анекса I а који се примјењују појединачно уз услов да је тај дио обуке већ прошао током друге специјалистичке обуке наведене у члану 3 Додатка I, за коју је професионалац већ стекао стручну квалификацију у Страни. Странке ће обезбједити да одобрени изузетак не прелази половину минималног трајања наведене обуке.

Свака Страна обавјештава Заједничку радну групу и друге Стране о свом законодавству које се односи на такве дјелимичне изузетке.

Стране условљавају издавање доказа о специјалистичком медицинском образовању посједовањем доказа о основном медицинском образовању наведеном у члану 3 Анекса I.

Члан 3.

Програм обуке за медицинске сестре одговорне за општу његу

1. Обука која води до додјеливања формалне квалификације медицинске сестре одговорне за општу његу састоји се од сљедећа два дијела

А. Теоретска настава

а. Сестринство:

- Природа и етика професије
- Општи принципи здравља и његе
- Начела сестринства у односу на:
 - општу и специјалистичку медицину
 - општу и специјалистичку хирургију
 - његу дјеце и педијатрију
 - здравствену заштиту трудница
 - ментално здравље и психијатрију
 - бригу о старима и геријатрију

б. Основне науке:

- Анатомија и физиологија
- Патологија
- Бактериологија, вирусологија и паразитологија
- Биофизика, биохемија и радиологија
- Дијететика

- Хигијена:

- превентивна медицина
- здравствено васпитање
- Фармакологија

ц. Друштвене науке:

- Социологија
- Психологија
- Начела управе
- Начела наставе
- Социјално и здравствено законодавство
- Правни аспекти сестринства

Б. Клиничка обука

- Сестринство у вези с:
 - општом и специјалистичком медицином
 - општом и специјалистичком хирургијом
 - његом дјеце и педијатријом
 - здравствену заштиту трудница
 - менталним здрављем и психијатријом
 - бригом о старима и геријатријом
- кућном његом

2. Један или више ових предмета могу се предавати у контексту других дисциплина или у вези с њима.

3. Теоретска настава мора бити правилно усклађена и координисана с клиничком наставом тако да се знање и вјештине наведене у овом Анексу могу адекватно стећи.

Члан 4.

Докази о формалним квалификацијама медицинских сестара одговорних за општу његу

Страна	Доказ формалних квалификација	Орган који додјељује квалификације	Професионално звање	Референтни датум
--------	-------------------------------	------------------------------------	---------------------	------------------

АНЕКС II ВЕТЕРИНАРИ

Све одредбе из Анекса II преузете су из Директиве ЕУ 2005/36/ЕЗ о признавању стручних квалификација, како је измијењена Директивом 2013/55/ЕУ Европског парламента и Савјета од 20. новембра 2013. године.

Члан 1.

Обука ветеринара

1. Обука ветеринара обухвата укупно најмање пет година редовних теоретских и практичних студија, што се може додатно изразити еквивалентним ЕCTS бодовима, на универзитету или на установи вишег образовања која пружа обуку која је призната на еквивалентном нивоу, или под надзором универзитета, а која обухвата барем студијски програм наведен у члану 3 Анекса II.

2. Пријем на ветеринарску обуку зависи од посједовања дипломе или сертификата који дају овлашћење носиоцу да упише, у сврху наведених студија, универзитет или образовну институцију вишег образовања које су признате на еквивалентном нивоу у сврху похађања релевантних студија.

3. Обука за ветеринара треба да пружи увјерење да је наведени професионалац стекао сљедеће знање и вјештине:

(а) адекватно познавање научних дисциплина на којима се заснивају активности ветеринара и релевантног законодавства Стране у вези са тим активностима;

(б) адекватно познавање структуре, функција, понашања и физиолошких потреба животиња, као и вјештине и компетенције потребне за њихово гајење, исхрану, добробит, репродукцију и хигијену уопште;

(ц) клиничке, епидемиолошке и аналитичке вјештине и компетенције потребне за превенцију, дијагнозу и лијечење болести животиња, што укључује анестезију, асептичну хирургију и безболну смрт, како појединачно тако и у групама, што укључује специфично знање о болестима које могу бити пренесене на људе;

(д) адекватно знање, вјештине и компетенције за превентивну медицину што укључује компетенције у вези са испитивањем и сертификацијом;

(е) адекватно знање о хигијени и технологији укљученој у производњу, прераду и стављање у промет сточне хране или хране животињског поријекла намијењене људској потрошњи, што укључује вјештине и компетенције потребне за разумијевање и објашњавање добре праксе у вези са тим;

(ф) знање, вјештине и компетенције потребне за одговорну и разумну употребу ветеринарских љековитих производа како би се лијечиле животиње и обезбиједила безбједност ланца исхране и заштите животне средине.

Члан 2.

Стечена права специфична за ветеринаре

За потребе овог споразума, докази о формалним квалификацијама ветеринара су активности које се обављају на професионалној основи и које се наводе у члану 3. Анекса II.

Стране могу предвидјети, у релевантном законодавству, дјелимичне изузетке од дијелова програма студија који воде до доказа о формалним квалификацијама у ветеринарској медицини, а који су наведени у члану 3. Анекса II, који се примјењују појединачно уз услов да је тај дио обуке већ прошао током друге специјалистичке обуке наведене у члану 3. Анекса II, за коју је професионалац већ стекао стручну квалификацију у Страни. Стране се брину да одобрени изузетак не прелази половину минималног трајања наведене обуке.

Свака Страна ће обавијестити Заједничку радну групу и друге Стране о свом релевантном законодавству за било какве дјелимичне изузетке тог типа.

Стране условљавају издавање доказа о ветеринарском медицинском образовању посједовањем доказа о основном медицинском образовању наведеном у члану 3. Анекса II.

Члан 3.

Програм студија за ветеринаре

Програм студија који води до доказа о формалним квалификацијама у ветеринарској медицини укључује барем наведене предмете.

Настава из једног или више ових предмета може се предавати као дио, или у вези са, другим курсевима.

А. Основни предмети

- Физика
- Хемија
- Биологија животиња
- Биологија биљака
- Биоматематика

Б. Посебни предмети

а. Основне науке:

- Анатомија (што укључује хистологију и ембриологију)

- Физиологија

1. Биохемија

- Генетика

- Фармакологија

- Фармација
- Токсикологија
- Микробиологија
- Имунологија
- Епидемиологија
- Професионална етика
- б. Клиничке науке:
 - Акушерство
 - Патологија (што укључује и патолошку анатомију)
 - Паразитологија
 - Клиничка медицина и хирургија (што укључује анестезију)

- Клиничка предавања о разним домаћим животињама, живини и другим животињским врстама

- Превентивна медицина
- Радиологија
- Размножавање и репродуктивни поремећаји
- Ветеринарска јавна медицина и јавно здравство
- Ветеринарски закони и судска медицина

- Терапеутика
- Пропедеутика

ц. Анимална производња

- Анимална производња
- Исхрана животиња
- Агрономија
- Економија села
- Сточарство
- Ветеринарска хигијена
- Етологија и заштита животиња

д. Хигијена хране

- Инспекција и контрола животињских намирница или намирница животињског поријекла
- Хигијена и технологија хране
- Практичан рад (што укључује практични рад на мјестима гдје се обавља клање и прерада хране)

Практична обука може бити у облику периода обуке, уз услов да је таква обука у пуном радном времену и под директном контролом надлежног органа, и не прелази шест мјесеци у оквиру укупног периода обуке од пет година студија.

Дистрибуција теоретске и практичне обуке међу различитим групама предмета мора бити уравнотежена и координисана на начин који ће омогућити ветеринарима да стекну сва потребна знања и искуство како би обављали све своје дужности.

Члан 4.

Докази о формалним квалификацијама ветеринара

Страна	Доказ формалних квалификација	Орган који додјељује квалификације	Сертификат који долази уз доказ квалификација	Референтни датум

АНЕКС III БАБИЦЕ

Све одредбе из Анекса III преузете су из Директиве ЕУ 2005/36/ЕЗ о признавању стручних квалификација, како је измењена Директивом 2013/55/ЕУ Европског парламента и Савјета од 20. новембра 2013. године.

Члан 1.

Обука бабица

1. Обука бабица обухвата укупно најмање:

(а) специфичну обуку бабица у пуном радном времену која обухвата најмање три године теоријских и практичних студија (путања I) које обухватају барем програм описан у члану 4. Анекса III или

(б) специфичну обуку бабица у пуном радном времену у трајању од 18 мјесеци (путања II), која обухвата барем студијски програм описан у члану 4. Анекса III који није био предмет еквивалентне обуке медицинских сестара одговорних за општу његу.

Стране се брину да институције које пружају обуку за бабице буду одговорне за координацију теорије и праксе током цијелог програма студија.

2. Пријем на обуку бабица зависи од једног од следећих услова:

(а) посједовање квалификације или сертификата који омогућавају приступ на наведене студије и упис у школу за бабице везано за путању I;

(б) посједовање доказа о формалним квалификацијама за медицинску сестру одговорну за општу његу које су наведене у члану 4. Анекса III везано за путању II.

3. Обука бабица треба да обезбиједи да је наведени професионалац стекао следеће знање и вјештине:

(а) детаљно знање наука на којима се заснивају активности бабица, посебно бабиштва, акушерства и гинекологије;

(б) адекватно познавање етике професије и релевантног законодавства за обављање професије;

(ц) адекватно познавање општег знања из медицине (биолошких функција, анатомије и физиологије) и фармакологије у области акушерства и новорођенчади, као и познавање односа између стања здравља и физичког и социјалног окружења људског бића и његовог понашања;

(д) адекватно клиничко искуство стечено у одобреним установама које омогућава бабици да, независно и под својом одговорношћу, у мјери која је неопходна и искључујући патолошке ситуације, управља пренаталном његом, спроведе порођај и његове посљедице у одобреним установама, и да надгледа порођај и рођење, постнаталну његу и реанимацију новорођенчета док чека љекара;

(е) адекватно разумијевање обуке здравственог особља и искуство рада са таквим особљем.

Члан 2.

Поступци за признавање доказа о формалним квалификацијама бабице

1. Докази о формалним квалификацијама бабице наведени у члану 4. Анекса III подлијежу аутоматском признавању ако задовоље један од следећих критеријума:

(а) пуно радно вријеме обуке за бабице од најмање три године која се може изразити и еквивалентним ECTS бодовима а која се састоји од најмање 4 600 часова теоретске и практичне обуке, при чему најмање једна трећина минималног трајања представља клиничку обуку;

(б) пуно радно вријеме обуке за бабице од најмање две године, која се може изразити и еквивалентним ECTS бодовима а која се састоји од најмање 3 600 часова, уз услов посједовања доказа о формалним квалификацијама за медицинску сестру одговорну за општу његу наведеним у члану 4. Анекса III;

(ц) пуно радно вријеме обуке као бабица од најмање 18 мјесеци, која се може изразити и еквивалентним ECTS бодовима а која се састоји од најмање 3 000 часова, уз услов посједовања доказа о формалним квалификацијама за

медицинску сестру одговорну за општу његу наведеним у члану 4. Анекса III, и након тога једне године професионалне праксе за коју је издата потврда у складу са ставом 2.

2. Потврду из става (1) издају надлежни органи у Странама. Она потврђује да носилац, након стицања доказа о формалним квалификацијама за бабицу, задовољавајуће обавља све активности бабице током одговарајућег периода у болници или здравственој установи одобреној у ту сврху.

Члан 3.

Обављање професионалних активности бабица

1. Одредбе ове секције се примјењују на активности бабица које дефинише свака Страна, не доводећи у питање став (2) и обављају се под професионалним звањима наведеним у члану 4. Анекса III.

2. Стране обезбјеђују да бабице могу приступити и обављати најмање следеће активности:

(а) пружање релевантних информација и савјета о планирању породице;

(б) постављање дијагнозе трудноће и праћење нормалних трудноћа; провођење прегледа неопходних за праћење развоја нормалних трудноћа;

(ц) прописивање или давање савјета о прегледима који су неопходни за најранију могућу дијагнозу ризичне трудноће;

(д) пружање програма припреме за родитељство и потпуну припрему за порођај што укључује савјете о хигијени и исхрани;

(е) брига о мајци и помоћ током порођаја и праћење стања фетуса у утроби путем одговарајућих клиничких и техничких средстава;

(ф) спровођење спонтаних порођаја, укључујући, ако је потребно, епизиотомије и у хитним случајевима карличног порођаја;

(г) препознавање упозоравајућих знакова абнормалности код мајке или новорођенчета који захтијевају упућивање љекару и пружање помоћи када је то прикладно; предузимање неопходних хитних мјера у одсуству љекара, посебно ручно уклањање постељице, можда праћено ручним прегледом материце;

(х) прегледање и њега новорођенчета; предузимање свих иницијатива које су неопходне у случају потребе и по потреби спровођење оживљавања одмах;

(и) њега и праћење напретка мајке у постнаталном периоду и давање свих неопходних савјета мајци о њези новорођенчета како би јој омогућило да осигура оптималан напредак новорођенчета.

(ј) провођење третмана које је љекар прописао;

(к) састављање неопходних писаних извјештаја.

3. Стране могу, у релевантним законима, предвидјети дјелимична ослобођења од дијелова програма обуке за бабице који су наведени у члану 4. Додатка III, која ће се примјењивати на случај по случај уз услов да је тај дио обуке већ прошао током друге специјалистичке обуке наведене у члану 4. Додатка III, за који је професионалац већ стекао професионалну квалификацију у Страни. Стране се брину да додијелено ослобођење не прелази половину минималног трајања наведене обуке.

Свака Страна обавјештава Заједничку радну групу и друге Стране о својим законима који се односе на таква дјелимична ослобођења.

Стране условљавају издавање доказа о специјалистичкој медицинској обуци посједовањем доказа о основној медицинској обуци наведеној у члану 5. Додатка III.

Члан 4.

Програм обуке за бабице (Типови обуке I и II)

Програм обуке за стицање доказа о формалним квалификацијама из бабиштва се састоји од два следећа дијела:

A. Теоријска и техничка обука

a. Општи предмети

- Основе анатомије и физиологије
- Основе патологије
- Основе бактериологије, вирусологије и паразитологије
- Основе биофизике, биохемије и радиологије
- Педијатрија с посебним освртом на новорођенчад
- Хигијена, здравствено васпитање, превентивна медицина, рана дијагноза болести

медицина, рана дијагноза болести

- Прехрана и дијететика, с посебним освртом на жене, новорођенчад и малу дјецу

- Основе социологије и социо-медицинска питања

- Основе фармакологије

- Психологија

- Начела и методе подучавања

- Здравствено и социјално законодавство и здравствена организација

- Професионална етика и професионално законодавство

- Сексуално образовање и планирање породице

- Правна заштита мајке и дјетета

b. Предмети специфични за дјелатност бабица

- Анатомија и физиологија

- Ембриологија и развој фетуса

- Трудноћа, порођај и бабине

- Гинеколошка и акушерска патологија

- Припрема за порођај и родитељство, укључујући психолошке аспекте

- Припрема за порођај (што укључује познавање и коришћење техничке опреме у акушерству)

- Аналгезија, анестезија и реанимација

- Физиологија и патологија новорођенчета

- Њега и надзор новорођенчета

- Психолошки и социјални фактори

B. Практична и клиничка обука

Ова обука се спроводи под одговарајућим надзором:

- Савјетовање трудница, које обухвата најмање 100 пренаталних прегледа.

- Надзор и њега најмање 40 трудница.

- Обављање најмање 40 порођаја што врши студент; уколико се овај број не може постићи због недостатка трудница у порођају, може се смањити на минимум од 30, уз услов да студент асистира при додатних 20 порођаја.

- Активно учешће при карличном порођају. Ако то није могуће због недостатка таквих порођаја, пракса може бити у симулираној ситуацији.

- Извођење епизиотиомије и увођење у шивење. Увођење обухвата теоретску обуку и клиничку праксу. Практика шивења укључује шивење ране након епизиотиомије и једноставну перинеалну лацерацију. Ово може бити у симулираној ситуацији ако је апсолутно неопходно.

- Надзор и њега 40 жена са ризиком у трудноћи, током порођаја или постнаталног периода.

- Надзор и њега (укључујући преглед) најмање 100 жена у постнаталном периоду и здравих новорођенчади.

- Посматрање и њега новорођенчади која захтијевају посебну његу, укључујући оне рођене прије времена, послје термина, са ниском тежином или болесне.

- Њега жена са патолошким стањима у областима гинекологије и акушерства.

- Увођење у његу у областима медицине и хирургије. Увођење обухвата теоретску обуку и клиничку праксу.

Теоретска и техничка обука (Дио А програма обуке) треба да буду уравнотежени и усклађени са клиничком обуком (Дио Б истог програма) на начин да се знање и искуство наведено у овом Анексу може стећи на одговарајући начин.

Клиничка настава се одвија у виду надзиране практичне обуке у болничким одјељењима или другим здравственим службама које одобре надлежни органи или тијела. Као дио ове обуке, студенти бабице учествују у активностима одговарајућих одјељења уколико те активности доприносе њиховој обуци. Оне ће бити обучене о одговорностима које подразумевају активности бабица.

Члан 5.

Докази о формалним квалификацијама бабица

Странка	Доказ формалних квалификација	Орган који додјељује квалификације	Професионално звање	Референца
---------	-------------------------------	------------------------------------	---------------------	-----------

АНЕКС IV ФАРМАЦЕУТИ

Све одредбе из Анекса IV преузете су из Директиве ЕУ 2005/36/ЕЗ о признавању стручних квалификација, како је измијењена Директивом 2013/55/ЕУ Европског парламента и Савјета од 20. новембра 2013. године.

Члан 1.

Обука за фармацеута

1. Упис на обуку за фармацеуте зависиће од посједовања квалификације или сертификата који омогућава приступ на наведене студије, универзитете, високошколске установе на нивоу који је признат као еквивалентан или институције које су под надзором универзитета.

2. Доказ о формалним квалификацијама фармацеута потврђује обуку у трајању од најмање пет година, која се додатно може изразити у еквивалентним ECTS бодовима, а која обухвата најмање:

(a) четири године редовне теоријске и практичне обуке на универзитету или високошколској установи на нивоу који је признат као еквивалентан, или на институцији под надзором универзитета;

(b) током или на крају теоријске и практичне обуке, шестомјесечну праксу у апотеци која је отворена за јавност или у болници под надзором фармацеутског одјељења те болнице.

Образовни циклус наведен у овом ставу треба да укључи најмање програм описан у члану 3. Анекса IV.

3. Обука за фармацеуте се брине да је лице стекло следећа знања и вјештине:

(a) адекватно знање о лијековима и супстанцама које се користе у производњи лијекова;

(b) адекватно знање о фармацеутској технологији и физичким, хемијским, биолошким и микробиолошким тестирањима медицинских производа;

(ц) адекватно знање о метаболизму и ефектима медицинских производа и дјеловању токсичних супстанци, као и о употреби медицинских производа;

(д) адекватно знање како би се могли процијенити научни подаци у вези са лијековима како би се могле пружити одговарајуће информације на основу тог знања;

(е) адекватно знање о законским и другим захтјевима везаним за бављење фармацијом.

Члан 2.

Обављање професионалних активности фармацеута

1. За потребе овог споразума, активности фармацеута су оне чији приступ и обављање зависе од стручних квалификација и које су отворене за носиоце доказа о формалним квалификацијама типова који су наведени у члану 4. Анекса IV.

2. Стране се брину да носиоци доказа о формалним квалификацијама у фармацији на универзитетском нивоу или на нивоу признатом као еквивалентан, који задовољавају захтјеве из члана 1. Анекса IV, могу имати приступ и бавити се најмање сљедећим активностима, уз испуњавање услова, гдје је то прикладно, додатног стручног искуства:

(а) припрема фармацеутског облика медицинских производа;

(б) производња и тестирање медицинских производа;

(ц) тестирање медицинских производа у лабораторији за тестирање медицинских производа;

(д) складиштење, очување и дистрибуција медицинских производа на veleprodajном нивоу;

(е) снабдијевање, припрема, тестирање, складиштење, дистрибуција и издавање безбједних и ефикасних медицинских производа одговарајућег квалитета у апотекама отвореним за јавност;

(ф) припрема, тестирање, складиштење и издавање безбједних и ефикасних медицинских производа одговарајућег квалитета у болницама;

(г) давање информација и савјета о медицинским производима као таквим, укључујући њихову одговарајућу употребу;

(х) пријављивање нежељених реакција фармацеутских производа надлежним органима;

Члан 3.

Ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-2700-2/24
12. октобра 2024. године
Сарајево

Председавајући
Др **Денис Бећировић**, с. р.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka PSBiH broj 01,02-21-1-1355/24 od 10. oktobra 2024. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je, na 99. vanrednoj sjednici, održanoj 12. oktobra 2024. godine, donijelo

ODLUKU

O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O PRIZNAVANJU STRUČNIH KVALIFIKACIJA MEDICINSKIH SESTARA, VETERINARA, FARMACEUTA I BABICA U KONTEKSTU CENTRALNOEVROPSKOG SPORAZUMA O SLOBODNOJ TRGOVINI

Члан 1.

Ratifikuje se Sporazum o priznavanju stručnih kvalifikacija medicinskih sestara, veterinara, farmaceuta i babica u kontekstu Centralnoevropskog sporazuma o slobodnoj trgovini, koji je potpisan 16. oktobra 2023. godine u Tirani, na engleskom jeziku.

(и) персонализована подршка за пацијенте који сами примјењују своје лекове;

(ј) допринос локалним или државним кампањама јавног здравља.

3. Ако нека Страна условљава приступ или обављање једне од активности фармацеута додатним стручним искуством, поред посједовања доказа о формалним квалификацијама које су наведени у члану 3. Анекса IV, та Страна у том погледу признаје као довољан доказ сертификат који издају надлежни органи Стране додјелиоца, у којем се наводи да је дотично лице било ангажовано у тим активностима у Страни додјелиоцу током сличног периода.

Члан 3.

Курс обуке за фармацеута

- Биљна и животињска биологија
- Физика
- Општа и неорганска хемија
- Органска хемија
- Аналитичка хемија
- Фармацеутска хемија што укључује и анализу медицинских производа
- Општа и примјењена биохемија (медицинска)
- Анатомија и физиологија; медицинска терминологија
- Микробиологија
- Фармакологија и фармакотерапија
- Фармацеутска технологија
- Токсикологија
- Фармакогнозија
- Законодавство и, гдје је прикладно, професионална етика.

Равнотежа између теоретске и практичне обуке треба, у погледу сваког предмета, да даје довољну важност теорији како би се очувао универзитетски карактер обуке.

Члан 4.

Докази о формалним квалификацијама фармацеута

Страна	Доказ формалних квалификација	Орган који додјељује квалификације	Сертификат који долази уз доказ о квалификацијама	Референца
--------	-------------------------------	------------------------------------	---	-----------

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka PSBiH broj 01,02-21-1-1355/24 od 10. oktobra 2024. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je, na 99. vanrednoj sjednici, održanoj 12. oktobra 2024. godine, donijelo

ODLUKU

O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O PRIZNAVANJU STRUČNIH KVALIFIKACIJA MEDICINSKIH SESTARA, VETERINARA, FARMACEUTA I BABICA U KONTEKSTU CENTRALNOEVROPSKOG SPORAZUMA O SLOBODNOJ TRGOVINI

Члан 1.

Ratifikuje se Sporazum o priznavanju stručnih kvalifikacija medicinskih sestara, veterinara, farmaceuta i babica u kontekstu Centralnoevropskog sporazuma o slobodnoj trgovini, koji je potpisan 16. oktobra 2023. godine u Tirani, na engleskom jeziku.

Члан 2.

Текст Споразума у пријеву гласи:

**SPORAZUM
O PRIZNAVANJU STRUČNIH KVALIFIKACIJA
MEDICINSKIH SESTARA, VETERINARA,
FARMACEUTA I BABICA U KONTEKSTU
CENTRALNOEVROPSKOG SPORAZUMA O
SLOBODNOJ TRGOVINI**

Predstavnici Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova¹, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije (u daljem tekstu "Strane")

U kontekstu ekonomske integracije, u skladu sa Centralnoevropskim sporazumom o slobodnoj trgovini ("CEFTA 2006"), u skladu sa članom V Općeg sporazuma o trgovini uslugama i u svrhu daljeg liberalizovanja trgovine uslugama unutar CEFTA-e.

Uzimajući u obzir ciljeve i prioritete utvrđene Akcionim planom za zajedničko regionalno tržište za period 2021-2024 ("CRM") koji ima za cilj uklanjanje prepreka za priznavanje stručnih kvalifikacija, usvajanjem i primjenom "Okvira Evropske unije (EU) za automatsko priznavanje stručnih kvalifikacija za 7 profesija i sistema EU za automatsko priznavanje" zasnovanih na koordinaciji minimalnih uslova obuke;

Primjećujući da nijedna odredba ovog sporazuma ne može da se tumači kao izuzeće strana od njihovih odgovarajućih prava i obaveza u skladu sa postojećim ugovorima;

S ciljem da se podstakne mobilnost profesionalaca, bolje usklađivanje vještina sa potrebama tržišta rada i povećana produktivnost;

Uz naglašavanje ciljeva promocije harmonizacije propisa i približavanje zakona i propisa strana zakonodavstvu Evropske unije (EU); a posebno uz teženje da se omogući slobodno kretanje profesionalaca prenošenjem Direktive 2005/36/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 7.9.2005. godine o priznavanju stručnih kvalifikacija, sa izmjenama i dopunama Direktive 2013/55/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 20.11.2013. godine u regionalni okvir.

Uz namjeru da uspostave automatsko priznavanje stručnih kvalifikacija na osnovu minimalnih zahtjeva za obuku i da to primijene na sve četiri profesije navedene u ovom sporazumu i gorenavedenoj Direktivi, te da se odrede profesije koje ispunjavaju primjenu minimalnih zahtjeva za obuku unutar Aneksa u roku ne dužem od dvije godine (pored ostale tri profesije navedene u Sporazumu o priznavanju stručnih kvalifikacija doktora medicine, doktora stomatologije i arhitekata u kontekstu Centralnoevropskog sporazuma o slobodnoj trgovini zaključenog 3.11.2022. godine)

su se dogovorili kako slijedi:

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Члан 1.
Сврха

1. Ovaj sporazum donosi pravila o automatskom priznavanju dokaza o formalnim kvalifikacijama na osnovu minimalnih uslova obuke unutar Strana za pristup i obavljanje regulirane profesije, kao i usklađene minimalne uslove obuke kod jedne ili više drugih Strana, koji omogućavaju nosiocima tih kvalifikacija (u daljem tekstu: profesionalci) da obavljaju

istu profesiju u Strani (u daljem tekstu: Strana primalac) koja se razlikuje od Strane u kojoj su stekli svoje profesionalne kvalifikacije (u daljem tekstu: Strana dodjelilac).

Члан 2.
Опсег

1. Ovaj sporazum se primjenjuje na fizička lica, kako je definisano u Aneksu I Dodatnog protokola 6, kao profesionalce Strane izdavaoca koji žele da obavljaju regulisanu profesiju u Strani primaocu uz uvjet usklađenih minimalnih uvjeta obuke, bilo kao samozaposleni ili zaposleni. Svaka Strana će omogućiti profesionalcu Strane dodjelioca, koji posjeduje dokaz o profesionalnim i formalnim kvalifikacijama u smislu člana 3(1)(b), a koje nisu stečene u Strani primaocu, da obavlja regulisanu profesiju u smislu člana 3(1)(a) unutar te Strane u skladu sa njenim pravilima i relevantnim zakonodavstvom. Ovo priznanje će poštovati minimalne uvjete obuke utvrđene ovim sporazumom. Ako dokaz o formalnim kvalifikacijama nije u skladu sa minimalnim uvjetima obuke, kako je utvrđeno ovim sporazumom, priznavanje stručne kvalifikacije biće podložno Općem sistemu priznavanja.

2. Ovaj sporazum se primjenjuje na sljedeće profesionalce: medicinske sestre, veterinare, babice i farmaceute, kako je pojedinačno definisano i navedeno u Aneksu I, Aneksu II, Aneksu III i Aneksu IV.

3. Svaka Strana će dostaviti Zajedničkoj radnoj grupi za priznavanje kvalifikacija zakone, propise i administrativne odredbe koje donosi u vezi sa izdavanjem dokaza o formalnim kvalifikacijama za profesije obuhvaćene ovim sporazumom.

4. Za potrebe sprovođenja i primjene ovog sporazuma, visokoškolske ustanove treba da imaju akreditovane studijske programe i/ili licencirane studijske programe usklađene sa minimalnim uslovima obuke utvrđenim u Aneksima ovog sporazuma.

Члан 3.
Дефиниције

1. U svrhe ovog sporazuma, primjenjuju se sljedeće definicije:

a) "regulisana profesija": profesionalna aktivnost ili grupa profesionalnih aktivnosti, pristup kojima, obavljanje kojih ili jedan od načina obavljanja je, direktno ili indirektno, u skladu sa zakonskim, regulatornim ili administrativnim odredbama, uvjetovan posjedovanjem specifičnih profesionalnih kvalifikacija. Posebno, korišćenje profesionalne titule ograničeno zakonskim, regulatornim ili administrativnim odredbama na nosioce određenih profesionalnih kvalifikacija predstavlja način obavljanja;

b) "stručne kvalifikacije": kvalifikacije potvrđene dokazima formalnih kvalifikacija, potvrda o kompetenciji koju je izdao nadležni organ u Strani određenoj u skladu sa zakonskim, regulatornim ili administrativnim odredbama te Strane, na osnovu obuke, specifičnog ispita i/ili profesionalnog iskustva;

c) "dokazi formalnih kvalifikacija": diplome, certifikati i drugi dokazi koje izdaje nadležni organ Strane imenovane u skladu sa zakonskim, regulatornim ili administrativnim odredbama te Strane, kojima se potvrđuje uspješno završena profesionalna obuka stečena uglavnom u toj Strani;

d) "nadležni organ": bilo koji organ ili tijelo koje je ovlastila Strana konkretno da izdaje ili prima diplome o obuci i

¹ Ova oznaka ne dovodi u pitanje status i u skladu je s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1244/1999 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

друге документе или информације, као и да прима захтјеве и доноси одлуке наведене у овом споразуму;

e) "regulisano obrazovanje i obuka": svaka obuka koja je posebno usmjerena na obavljanje određene profesije i koja obuhvata kurs ili kurseve dopunjene, gdje je to prikladno, profesionalnom obukom, probnim radom ili profesionalnom praksom;

f) struktura i nivo profesionalne obuke, probnog rada ili profesionalne prakse određuju se zakonima, propisima ili administrativnim odredbama nadležne Strane ili ih nadgleda ili odobrava organ određen u tu svrhu;

g) "profesionalno iskustvo": stvarno i zakonito puno radno vrijeme ili ekvivalentno skraćeno radno vrijeme u obavljanju odgovarajuće profesije u Strani;

h) "profesionalna praksa": period profesionalnog rada obavljen pod nadzorom, uz uvjet da predstavlja uvjet za pristup regulisanoj profesiji i može se odvijati tokom ili nakon završetka obrazovanja koje vodi do kvalifikacije;

i) "fizičko lice" kako je definisano u okviru CEFTA-e;

j) "Evropski sistem prijenosa i akumulacije bodova ili ECTS bodovi": sistem bodovanja za visoko obrazovanje koji se koristi u Evropskom prostoru visokog obrazovanja;

k) Zajednička radna grupa za priznavanje stručnih kvalifikacija (JWGRPQ);

l) "CEFTA": Centralnoevropski sporazum o slobodnoj trgovini;

m) "RCC": Savjet za regionalnu saradnju.

Član 4.

Posljedice priznavanja

Priznavanje stručnih kvalifikacija koje vrši Strana primalac omogućava fizičkim licima da dobiju pristup istoj profesiji u toj Strani za koju su kvalifikovani u Strani dodjeliocu i da je obavljaju u Strani primaocu pod podjednako povoljnim uvjetima kao njena fizička lica.

POGLAVLJE II. PRINCIPI PRIZNAVANJA

Član 5.

Pravila vezana za profesionalnu, statutarnu ili administrativnu prirodu

Kada se profesionalac preseli, biva podložan profesionalnim pravilima profesionalne, zakonske ili administrativne prirode koja su direktno povezana sa stručnim kvalifikacijama, kao što su definicija profesije, upotreba titula i ozbiljni profesionalni propusti koji su direktno i posebno povezani sa zaštitom potrošača i bezbjednošću, kao i disciplinske odredbe koje se primjenjuju u Strani primaocu na profesionalce koji obavljaju istu profesiju u Strani primaocu.

Član 6.

Principi automatskog prepoznavanja

1. Svaka Strana priznaje dokaze o formalnim kvalifikacijama kao što su kvalifikacije za medicinsku sestru odgovornu za opću njegu, veterinaru, babicu i farmaceuta navedene u Aneksu I, Aneksu II, Aneksu III i Aneksu IV, redom, koje zadovoljavaju minimalne uslove obuke navedene u Aneksu I, Aneksu II, Aneksu III i Aneksu IV, redom, i u svrhe pristupa i obavljanja profesionalnih aktivnosti, daju takvim dokazima istu funkciju kao i dokazi o formalnim kvalifikacijama koje sama izdaje. Takvi dokazi o formalnim kvalifikacijama moraju izdati nadležni organi u stranama dodjeliocima i moraju biti praćeni, gdje je to prikladno, certifikatima redom navedenim u Aneksu I, Aneksu II, Aneksu III i Aneksu IV.

2. Takve izmjene neće podrazumijevati izmjenu postojećih osnovnih zakonodavnih principa u Stranama u vezi sa strukturom profesija u pogledu obuke i uvjete pristupa fizičkih lica. Takve izmjene će poštovati odgovornost Strana za organizaciju obrazovnih sistema.

Član 7.

Zajedničke odredbe o obuci

Strane, u skladu sa postupcima koji su specifični za svaku Stranu, obezbjeđuju, podsticanjem kontinuiranog profesionalnog razvoja, da profesionalci čija je stručna kvalifikacija obuhvaćena ovim sporazumom mogu ažurirati svoje znanje, vještine i kompetencije kako bi održali bezbjednu i efikasnu praksu i bili u toku sa profesionalnim razvojem.

Član 8.

Stečena prava

Bez narušavanja stečenih prava specifičnih za obuhvaćene profesije, u slučajevima kada dokazi o formalnim kvalifikacijama medicinske sestre odgovorne za opću njegu, veterinaru, babice i farmaceuta Strana ne zadovoljavaju sve zahtjeve vezane za obuke koji su predviđeni ovim sporazumom, svaka Strana priznaje kao dovoljan dokaz dokaze o formalnim kvalifikacijama koje su dodijelile te strane ukoliko takvi dokazi potvrđuju uspješno završenu obuku koja je započela na datume koje predlaže Zajednička radna grupa i prate ih certifikat koji navodi da su nosioci bili efikasno i zakonito angažovani u navedenim aktivnostima najmanje tri uzastopne godine tokom pet godina prije dodjele certifikata.

POGLAVLJE III. POSTUPAK PRIZNAVANJA STRUČNIH KVALIFIKACIJA

Član 9.

Zajednički postupak za priznavanje stručnih kvalifikacija

1. Strana primalac potvrđuje prijem zahtjeva u roku od 30 dana od prijema i obavještava podnosioca zahtjeva o dokumentu koji eventualno nedostaje. Ako podnosilac zahtjeva ne dostavi dodatak dokumentaciji, nadležni organ će odbiti zahtjev kao nepotpun; osim ako podnosilac opravda razloge za propušteni rok.

2. Postupak pregleda zahtjeva za odobrenje za obavljanje regulirane profesije mora biti završen što je prije moguće i dovesti do adekvatno obrazložene odluke nadležnog organa u Strani primaocu u svakom slučaju u roku od tri mjeseca od datuma podnošenja potpunog dosijea podnosioca zahtjeva, a u tim slučajevima, razlozi se objašnjavaju u odluci o priznavanju.

3. Odluka ili ako se ne donese odluka u roku podložni su žalbi prema općim pravilima svake Strane.

Član 10.

Pravna zaštita

Priznavanje stručnih kvalifikacija obuhvata mogućnost podnosioca zahtjeva da pristupi efikasnom mehanizmu pravne zaštite. U slučaju da priznanje nije odobreno, podnosilac zahtjeva mora imati pristup organu koji je drugačije sastavljen od onog koji je odbio zahtjev. Taj organ će odlučiti o žalbi nakon što se podnosiocu zahtjeva pruži mogućnost da bude saslušan u razumnom roku.

Član 11.

Dokumenti i certifikati koji se mogu zahtijevati od podnosioca zahtjeva u skladu s ovim sporazumom

1. Dokumenti

a) Dokaz da je dotična osoba fizičko lice jedne Strane.

b) Dokaz o formalnim kvalifikacijama koje omogućavaju pristup regulisanoj profesiji u pitanju, kako je redom navedeno u Aneksu I, Aneksu II, Aneksu III i Aneksu IV.

c) Dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji u smislu člana 3 stava (1) tačke b, uz certifikat nadležnog organa koji potvrđuje da je profesionalac efektivno i zakonito bio angažovan u predmetnim aktivnostima najmanje tri uzastopne godine tokom pet godina koje prethode izdavanju certifikata.

d) Kada nadležni organ Strane primaoca traži od lica koja žele da se bave regulisanom profesijom dokaz da su dobrog karaktera ili ugleda ili da nisu proglasila bankrot, ili obustavlja ili zabranjuje obavljanje te profesije u slučaju ozbiljnog profesionalnog prekršaja ili krivičnog djela, ta Strana primalac prihvata kao dovoljan dokaz, u pogledu podnosilaca zahtjeva iz Strana koji žele da se bave tom profesijom, dostavljanje dokumenata koje su izdali nadležni organi Strane dodjelioca, a koji pokazuju da su ti zahtjevi ispunjeni. Ti organi moraju dostaviti dokumente u roku od dva mjeseca.

e) Kada nadležni organi Strane dodjelioca ne izdaju dokumente navedene u prvom podstavu, ti dokumenti se zamjenjuju izjavom pod zakletvom - ili, u Stranama gdje ne postoji odredba za izjavu pod zakletvom, svečanom izjavom - koju daje dotično fizičko lice pred nadležnim sudskim ili administrativnim organom ili, gdje je to prikladno, pred kvalifikovanim profesionalnim organom Strane dodjelioca; takav organ izdaje certifikat kojim se potvrđuje autentičnost izjave pod zakletvom ili svečane izjave.

f) Kada Strana primalac od svojih profesionalaca koji žele da se bave regulisanom profesijom traži dokument koji se odnosi na fizičko ili mentalno zdravlje podnosioca zahtjeva, ta Strana prihvata kao dovoljan dokaz dostavljanje dokumenta koji se zahtijeva u Strani dodjeliocu. Kada Strana dodjelilac ne izdaje takav dokument, Strana primalac prihvata certifikat koji izdaje nadležni organ te Strane. U tom slučaju, nadležni organi Strane dodjelioca moraju dostaviti traženi dokument u roku od jednog mjeseca.

g) Kada Strana primalac zahtijeva od profesionalaca da se bave regulisanom profesijom,

- dokaz o finansijskom stanju podnosioca zahtjeva

- dokaz da je podnosilac osiguran protiv finansijskih rizika koji proizilaze iz profesionalne odgovornosti u skladu sa zakonima i propisima koji su na snazi u Strani primaoca u vezi sa uvjetima i obimom pokrivača, ta strana će prihvatiti kao dovoljan dokaz potvrdu koju su u tom smislu izdale banke i osiguravajuća društava druge Strane.

Gdje to stranka zahtijeva za profesionalce, prilaže se potvrda koja potvrđuje odsustvo privremenih ili konačnih suspenzija iz obavljanja profesije ili krivičnih osuda.

2. Ostali certifikati

Da bi se olakšala primjena ovog sporazuma, Strane mogu propisati da, pored dokaza o formalnim kvalifikacijama, fizičko lice koje ispunjava tražene uvjete obuke mora dostaviti certifikat od nadležnih vlasti svoje i svake druge Strane izdavaoca koji potvrđuje da su ovi dokazi o formalnim kvalifikacijama obuhvaćeni zahtjevima navedenim u ovom sporazumu.

3. Format i jezik

Sve dokumente i certifikate koji su navedeni u ovom članu prihvata nadležni organ Strane primaoca strane u formatu i na jeziku koji su određeni zakonodavstvom Strane dodjelioca. Strana primalac zadržava pravo da od podnosioca zahtjeva

zatraži prijevod dokumenata i certifikata na jedan od svojih službenih jezika.

Član 12.

Korištenje profesionalnih zvanja

1. Ako je u Strani primaocu regulisano korištenje profesionalnog zvanja vezano za jednu od aktivnosti profesije u pitanju, podnosioci zahtjeva iz druge Strane, koji su ovlašteni za obavljanje regulirane profesije, koriste profesionalno zvanje Strane primaoca koje odgovara toj profesiji u toj Strani i koriste sve povezane inicijale.

2. Ako profesiju u Strani primaocu regulišu udruženja ili organizacije, podnosioci zahtjeva iz Strana nisu ovlašteni da koriste profesionalno zvanje koje dodjeljuje ta organizacija ili udruženje, ili njegovu skraćenu formu, osim ako ne dostave dokaz da su članovi tog udruženja ili organizacije.

3. Ako udruženje ili organizacija uvjetuje članstvo određenim kvalifikacijama, može to učiniti samo uz uvjet naveden u ovom sporazumu u odnosu na podnosioc zahtjeva iz drugih Strana koji posjeduju profesionalne kvalifikacije.

Član 13.

Korištenje akademskih zvanja

Strana primalac se brine da se pravo na korištenje akademskih zvanja koja su im dodjeljena u Strani dodjeliocu i njihove skraćene forme na jeziku Strane dodjelioca, obezbjedi dotičnim fizičkim licima. Strana primalac može zahtijevati da zvanje prati ime i adresa institucije ili ispitnog odbora koji ga je dodijelio. Ukoliko je akademsko zvanje Strane dodjelioca sklono izazivanju zabune u Strani primaocu sa zvanjem koje u drugoj Strani zahtjeva dodatnu obuku koju korisnik nije prošao, Strana primalac može zahtijevati od korisnika da koristi akademsko zvanje Strane dodjelioca u odgovarajućem obliku koji će odrediti Strana primalac.

POGLAVLJE IV. DETALJNA PRAVILA OBAVLJANJA PROFESIJE

Član 14.

Znanje jezika

1. Ukoliko se smatra potrebnim, Strana od pružaoca usluga koji koristi priznavanje stručnih kvalifikacija traži da ima dovoljno znanja jezika koliko je potrebno za obavljanje profesije u Strani primaocu.

2. Strana se brine da se svi kontrolni postupci provedeni zbog provjere poštovanja obaveze iz stava (1) ograniče na dovoljno znanje jednog službenog jezika te Strane.

3. Svaka provjera znanja jezika mora biti srazmjerna aktivnosti koja se namjerava obavljati. Stručno lice koje je obuhvaćeno tom provjerom ima pravo na žalbu u skladu sa zakonodavstvom Strane primaoca.

POGLAVLJE V. ADMINISTRATIVNA SARADNJA

Član 15.

Centralni pristup informacijama

1. Strane se brinu da sljedeće informacije budu javno dostupne na engleskom jeziku i putem kontaktnih tačaka za usluge:

a) lista svih regulisanih profesija u Strani što uključuje kontakt informacije kontakt osoba za svaku regulisanu profesiju u skladu sa članom 18 stav (4);

b) zahtjevi i procedure za sve profesije koje su regulisane u Stranci, što uključuje sve povezane takse koje plaćaju fizička lica i dokumente koje trebaju podnijeti fizička lica;

c) detalji o tome kako uložiti žalbu, u skladu sa zakonima, propisima i administrativnim odredbama, vezano za odluke Strana koje su se donijele, a u vezi su sa ovim sporazumom.

2. Strane se brinu da informacije navedene u stavu (1) budu pružene na jasan i sveobuhvatan način, da budu lahko dostupne na daljinu i putem elektronskih sredstava i da budu ažurirane.

3. Strane se brinu da se na svaki zahtjev za informacijama upućen kontaktnim tačkama za usluge odgovori što je prije moguće.

Član 16.

Zajednička radna grupa o priznavanju stručnih kvalifikacija

1. Zajednička radna grupa za priznavanje stručnih kvalifikacija (JWGRPQ) omogućava i nadgleda provođenje i primjenu ovog sporazuma.

2. Članovi JWGRPQ-a su, između ostalog, zaduženi za pružanje informacija i pomoći koliko je potrebno u vezi sa priznavanjem stručnih kvalifikacija predviđenih ovim sporazumom, kao što su informacije o zakonodavstvu, propisima i administrativnim odredbama kojima se uređuje priznavanje stručnih kvalifikacija.

3. Okvirni dokumenti za rad JWGRPQ-a se usvajaju najkasnije godinu dana nakon usvajanja ovog sporazuma.

Član 17.

Transparentnost

1. Strane obavještavaju JWGRPQ o spisku svih postojećih regulisanih profesija, navodeći aktivnosti obuhvaćene svakom profesijom kao i listu regulisanih obuka i obrazovanja i obuka sa posebnom strukturom najkasnije 18 mjeseci nakon usvajanja ovog sporazuma. O svim promjenama na tim spiskovima se bez nepotrebnog odlaganja također obavještava JWGRPQ. Sekretarijati CEFTA-e i RCC-a uspostavljaju i održavaju javno dostupnu bazu podataka regulisanih profesija što uključuje opći opis aktivnosti koje obuhvata svaka profesija.

2. Strane ispituju da li su zahtjevi u skladu s njihovim pravnim sistemom koji ograničavaju pristup profesiji ili obavljanje iste na nosioce određene profesionalne kvalifikacije, što uključuje korištenje stručnih zvanja i profesionalnih aktivnosti koje su dozvoljene pod tim zvanjem, kako je navedeno u ovom članu kao "zahtjevi", kompatibilni sa sljedećim principima:

a) zahtjevi ne smiju biti ni direktno niti indirektno diskriminatorni;

b) zahtjevi moraju biti opravdani preovlađujućim razlozima općeg interesa;

c) zahtjevi moraju biti pogodni za postizanje cilja koji se postavlja i ne smiju preći ono što je potrebno da bi se postigao taj cilj;

d) Strane obavještavaju JWGRPQ o svojim nalazima u vezi sa tim.

Član 18.

Principi administrativne saradnje

1. Strane blisko saraduju i pružaju međusobnu pomoć kako bi olakšale provođenje i primjenu ovog sporazuma. Brinu se za povjerljivost informacija koje razmjenjuju.

2. Putem JWGRPQ-a, Strane razmjenjuju informacije koje smatraju neophodnim za provođenje aktivnosti u skladu s ovim sporazumom. Prilikom toga, poštuju pravila za zaštitu ličnih podataka koja su predviđena relevantnim zakonodavstvom Strana.

3. Svaka Strana razmjenjuje informacije sa drugim Stranama preko JWGRPQ-a o procesima kojima će dodeljivati ili primati dokaze o formalnim kvalifikacijama i druge dokumente ili informacije, te primati prijave i donositi odluke navedene u ovom sporazumu.

4. Preko JWGRPQ-a svaka Strana dostavlja drugim Stranama ime kontakt osobe za svaku regulisanu profesiju a koja će dati sve relevantne informacije i podržati saradnju između Strana u vezi sa tom specifičnom regulisanom profesijom.

POGLAVLJE VI. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 19.

Transpozicija

Strane donose zakone, propise i administrativne odredbe koji su potrebni za usklađivanje s ovim sporazumom najkasnije osamnaest mjeseci od stupanja na snagu ovog sporazuma u skladu s njegovim članom 21. Strane o tome informišu JWGRPQ.

Član 20.

Aneksi

1. Svi Aneksi čine dio ovog sporazuma.

2. Informacije koje moraju dostaviti Strane iz Aneksa I, Aneksa II, Aneksa III i Aneksa IV dostavljaju nadležni organi i predaju JWGRPQ najkasnije 18 mjeseci nakon što ovaj sporazum stupi na snagu u skladu sa njegovim članom 21.

3. Strane se brinu da informacije date u Aneksu I, Aneksu II, Aneksu III i Aneksu IV ažurira i izmijeni JWGRPQ u skladu sa članom 6 stavom (1) tačkom 2 ovog sporazuma, a prema potrebi.

Član 21.

Stupanje na snagu

1. Ovaj sporazum je podložan ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju u skladu s relevantnim zahtjevima. Formalna obavještenja o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju deponuju se kod depozitara.

2. Ovaj sporazum stupa na snagu tridesetog dana nakon deponovanja trećeg formalnog obavještenja o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju za Strane koje su deponovale svoj instrument ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja.

3. Za svaku Stranu koja deponuje svoje formalno obavještenje o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju nakon datuma deponovanja trećeg formalnog obavještenja o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju, ovaj sporazum stupa na snagu tridesetog dana nakon dana kada ta Strana deponuje svoje formalno obavještenje o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju.

4. Sjeverna Makedonija funkcioniše kao depozitar i obavještava sve Strane ovog sporazuma o svakom obavještenju primljenom u skladu sa ovim članom i svakim drugim aktom ili obavještenjem koje se odnosi na ovaj sporazum.

Član 22.

Izmjene i dopune

1. Svaka Strana može predložiti izmjene sporazuma slanjem pisanog obavještenja depozitaru. Depozitar prosljeđuje ovo obavještenje JWGRPQ-u iz člana 16 ovog sporazuma.

2. Prijedlozi izmjena se usvajaju konsenzusom svih članova JWGRPQ-a. Ti prijedlozi se prosljeđuju organu CEFTA-e koji je odgovoran za trgovinu uslugama.

3. Kada budu usvojene, izmjene se dostavljaju Stranama radi ratifikacije ili odobrenja.

4. Izmjene stupaju na snagu u skladu sa pravilima i postupkom utvrđenim u članu 21.

Član 23.

Trajanje i otkaz sporazuma

1. Ovaj sporazum se zaključuje na neodređeno vrijeme.
2. Svaka Strana može, u bilo kom trenutku, raskinuti sporazum dostavljanjem pisanog obavještenja depozitaru, koji će obavijestiti druge Strane o ovom raskidu.
3. Takav raskid stupa na snagu šest mjeseci nakon datuma kada je depozitar primio obavještenje.

Član 24.

Svi sporovi proizašli iz ovog sporazuma će se rješavati kroz Mehanizam za rješavanje sporova CEFTA-e iz 2006. godine.

Član 25.

Pristupanje koje vrše strane članice CEFTA-e

Strane priznaju prava bilo koje strane CEFTA-e da pristupi ovom sporazumu.

Sporazum je sačinjen na engleskom jeziku u jednoj originalnoj verziji koja će ostati u posjedu depozitara. Svaka ugovorna strana će primiti jednu ovjerenu kopiju sporazuma.

U ... dana ... 2023.

Tirani 16.10.2023. /Svojeručni potpis/

PRIZNAVANJE NA OSNOVU KOORDINACIJE MINIMALNIH UVJETA OBRAZOVANJA

ANEKS I

MEDICINSKE SESTRE ODGOVORNE ZA OPĆU NJEGU

Sve odredbe iz Aneksa I preuzete su iz Direktive EU 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija, kako je izmijenjena Direktivom EU 2013/55/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 20. novembra 2013. godine.

Član 1.

Obrazovanje medicinskih sestara odgovornih za opću njegu

1. Upis na obuku za medicinske sestre odgovorne za opću njegu zavisiće od posjedovanja kvalifikacije ili sertifikata koji omogućava pristup na navedene studije, univerzitete, visokoškolske ustanove na nivou koji je priznat kao ekvivalentan ili stručnim školama programima stručne obuke za njegu.

2. Obrazovanje medicinskih sestara odgovornih za opću njegu se organizuje na puno radno vrijeme i obuhvata najmanje program opisan u članu 3. Aneksa I.

3. Obrazovanje medicinskih sestara odgovornih za opću njegu obuhvata ukupno najmanje tri godine studija, što se može izražavati i ekvivalentnim ECTS bodovima, i sastoji se od najmanje 4.600 sati teoretske i kliničke obuke, pri čemu trajanje teoretske obuke predstavlja najmanje jednu trećinu, a trajanje kliničke obuke najmanje polovinu minimalnog trajanja obuke. Strane mogu odobriti djelimične izuzetke profesionalcima koji su prošli dio svoje obuke na kursovima koji su bar na ekvivalentnom nivou.

Strane se brinu da institucije koje pružaju obuku za njegu budu odgovorne za koordinaciju teoretske i kliničke obuke tokom cijelog studijskog programa.

4. Teoretsko obrazovanje je dio obuke medicinskih sestara putem kojeg polaznici stiču profesionalno znanje, vještine i kompetencije potrebne u skladu sa st. (6) i (7). Obuku će voditi strani nastavnici za njegu i druga kompetentna lica na univerzitetima, visokoškolskim ustanovama na nivou koji je

priznat kao ekvivalentan ili u stručnim školama ili kroz programe stručne obuke za njegu.

5. Kliničko obrazovanje je dio obuke medicinskih sestara u kojem polaznici, kao dio tima i u direktnom kontaktu sa zdravim ili bolesnim pojedincima i/ili zajednicom, uče da organizuju, sprovode i procjenjuju potrebnu sveobuhvatnu zdravstvenu njegu, na osnovu znanja, vještina i kompetencija koje su stekli. Polaznik uči ne samo kako da radi u timu, već i kako da vodi tim i organizuje cjelokupnu zdravstvenu njegu, što uključuje obrazovanje o zdravlju za pojedince i male grupe, unutar zdravstvenih ustanova ili u zajednici.

6. Obuka za medicinske sestre odgovorne za opću njegu pruža uvjerenje da je profesionalac u pitanju stekao sljedeće znanje i vještine:

(a) sveobuhvatno poznavanje naučnih disciplina na kojima se zasniva opće sestrinstvo, uključujući dovoljno razumijevanje strukture, fizioloških funkcija i ponašanja zdravih i bolesnih osoba, kao i odnosa između zdravstvenog stanja i fizičkog i socijalnog okruženja ljudskog bića;

(b) poznavanje prirode i etike profesije i općih principa zdravlja i sestrinstva;

(c) adekvatno kliničko iskustvo; takvo iskustvo koje bi trebalo odabrati zbog njegove vrijednosti koje donosi obučavanje, treba steći pod nadzorom kvalifikovanog medicinskog osoblja i na mjestima gdje su broj kvalifikovanog osoblja i oprema adekvatni za njegu pacijenta;

(d) sposobnost da se učestvuje u praktičnoj obuci zdravstvenog osoblja i iskustvo rada sa takvim osobljem;

(e) iskustvo rada zajedno sa članovima drugih profesija u zdravstvenom sektoru.

7. Formalne kvalifikacije medicinske sestre odgovorne za opću njegu trebalo bi da pruže dokaze da je profesionalac u pitanju sposoban da primjeni najmanje sljedeće kompetencije, bez obzira na to da li je obuka obavljena na univerzitetima, visokoškolskim ustanovama na nivou koji je priznat kao ekvivalentan tome ili u stručnim školama ili kroz programe stručne obuke za njegu:

(a) sposobnost samostalne dijagnoze potrebne medicinske njege uz korištenje aktuelnih teoretskih i kliničkih znanja i planiranja, organizovanje i sprovođenje medicinske njege pri liječenju pacijenata na osnovu sticanja znanja i vještina u skladu sa tačkama (a), (b) i (c) stava (4) kako bi se unaprijedila profesionalna praksa;

(b) sposobnost efikasnog rada zajedno sa drugim akterima u zdravstvenom sektoru, što uključuje učešće u praktičnoj obuci zdravstvenog osoblja na osnovu stečenog znanja i vještina u skladu sa tačkama (d) i (e) stava 4;

(c) sposobnost osnaživanja pojedinaca, porodica i grupa ka zdravim životnim stilovima i samopomoći na osnovu znanja i vještina stečenih u skladu sa tačkama (a) i (b) stava (4);

(d) sposobnost samostalnog pokretanja hitnih mjera za očuvanje života i provođenje mjera u kriznim i katastrofalnim situacijama;

(e) sposobnost samostalnog davanja Vijeća, uputstava i podrške osobama kojima je potrebna njega i njima bliskim osobama;

(f) sposobnost samostalnog osiguravanja kvaliteta i procjene medicinske njege;

(g) sposobnost cjelovite komunikacije na profesionalan način i saradnje sa članovima drugih profesija u zdravstvenom sektoru;

(h) sposobnost analize kvaliteta njege kako bi se unaprijedila sopstvena profesionalna praksa medicinske sestre odgovorne za opću njegu.

Član 2.

Obavljanje profesionalnih aktivnosti medicinskih sestara odgovornih za opću njegu

Za potrebe ovog sporazuma, profesionalne aktivnosti medicinskih sestara odgovornih za opću njegu su aktivnosti koje se obavljaju na profesionalnoj osnovi i koje su navedene u članu 3. Dodatka I.

Stranke mogu predvidjeti, u relevantnom zakonodavstvu, djelimične izuzetke od dijelova programa obuke za medicinske sestre odgovorne za opću njegu koji su navedeni u članu 3. Aneksa I a koji se primjenjuju pojedinačno pod uslovom da je taj dio obuke već prošao tokom druge specijalističke obuke navedene u članu 3. Dodatka I, za koju je profesionalac već stekao stručnu kvalifikaciju u Strani. Stranke će osigurati da odobreni izuzetak ne prelazi polovinu minimalnog trajanja navedene obuke.

Svaka Strana obavještava Zajedničku radnu grupu i druge Strane o svom zakonodavstvu koje se odnosi na takve djelimične izuzetke.

Strane uvjetuju izdavanje dokaza o specijalističkom medicinskom obrazovanju posjedovanjem dokaza o osnovnom medicinskom obrazovanju navedenom u članu 3. Aneksa I.

Član 3.

Program obuke za medicinske sestre odgovorne za opću njegu

1. Obuka koja vodi do dodjeljivanja formalne kvalifikacije medicinske sestre odgovorne za opću njegu sastoji se od sljedeća dva dijela

A. Teoretska nastava

a. Sestrinstvo:

- Priroda i etika profesije
- Opći principi zdravlja i njege
- Načela sestrinstva u odnosu na:
 - opću i specijalističku medicinu
 - opću i specijalističku hirurgiju
- njegu djece i pedijatriju
- zdravstvenu zaštitu trudnica
- mentalno zdravlje i psihijatriju
- brigu o starima i gerijatriju

b. Osnovne nauke:

- Anatomija i fiziologija
- Patologija
- Bakteriologija, virologija i parazitologija
- Biofizika, biohemija i radiologija
- Dijetetika
- Higijena:
 - preventivna medicina
 - zdravstveno vaspitanje
- Farmakologija

c. Društvene nauke:

- Sociologija
- Psihologija
- Načela uprave
- Načela nastave
- Socijalno i zdravstveno zakonodavstvo
- Pravni aspekti sestrinstva

B. Klinička obuka

Sestrinstvo u vezi s:

- općom i specijalističkom medicinom
- općom i specijalističkom hirurgijom

- njegom djece i pedijatrijom
- zdravstvenu zaštitu trudnica
- mentalnim zdravljem i psihijatrijom
- brigom o starima i gerijatrijom
- kućnom njegom

2. Jedan ili više ovih predmeta mogu se predavati u kontekstu drugih disciplina ili u vezi s njima.

3. Teoretska nastava mora biti pravilno usklađena i koordinisana s kliničkom nastavom tako da se znanje i vještine navedene u ovom Aneksu mogu adekvatno steći.

Član 4.

Dokazi o formalnim kvalifikacijama medicinskih sestara odgovornih za opću njegu

Strana	Dokaz formalnih kvalifikacija	Organ koji dodjeljuje kvalifikacije	Profesionalno zvanje	Referentni datum
--------	-------------------------------	-------------------------------------	----------------------	------------------

ANEKS II VETERINARI

Sve odredbe iz Aneksa II preuzete su iz Direktive EU 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija, kako je izmijenjena Direktivom 2013/55/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 20. novembra 2013. godine.

Član 1.

Obuka veterinarara

1. Obuka veterinarara obuhvata ukupno najmanje pet godina redovnih teoretskih i praktičnih studija, što se može dodatno izraziti ekvivalentnim ECTS bodovima, na univerzitetu ili na ustanovi višeg obrazovanja koja pruža obuku koja je priznata na ekvivalentnom nivou, ili pod nadzorom univerziteta, a koja obuhvata barem studijski program naveden u članu 3 Aneksa II.

2. Prijem na veterinarsku obuku zavisi od posjedovanja diplome ili certifikata koji daju ovlaštenje nosiocu da upiše, u svrhu navedenih studija, univerzitet ili obrazovnu instituciju višeg obrazovanja koje su priznate na ekvivalentnom nivou u svrhu pohađanja relevantnih studija.

3. Obuka za veterinarara treba da pruži uvjerenje da je navedeni profesionalac stekao sljedeće znanje i vještine:

(a) adekvatno poznavanje naučnih disciplina na kojima se zasnivaju aktivnosti veterinarara i relevantnog zakonodavstva Strane u vezi sa tim aktivnostima;

(b) adekvatno poznavanje strukture, funkcija, ponašanja i fizioloških potreba životinja, kao i vještine i kompetencije potrebne za njihovo gajenje, ishranu, dobrobit, reprodukciju i higijenu uopće;

(c) kliničke, epidemiološke i analitičke vještine i kompetencije potrebne za prevenciju, dijagnozu i liječenje bolesti životinja, što uključuje anesteziju, aseptičnu hirurgiju i bezbolnu smrt, kako pojedinačno tako i u grupama, što uključuje specifično znanje o bolestima koje mogu biti prenesene na ljude;

(d) adekvatno znanje, vještine i kompetencije za preventivnu medicinu što uključuje kompetencije u vezi sa ispitivanjem i sertifikacijom;

(e) adekvatno znanje o higijeni i tehnologiji uključenoj u proizvodnju, preradu i stavljanje u promet stočne hrane ili hrane životinjskog porijekla namijenjene ljudskoj potrošnji, što uključuje vještine i kompetencije potrebne za razumijevanje i objašnjavanje dobre prakse u vezi sa tim;

(f) znanje, vještine i kompetencije potrebne za odgovornu i razumnu upotrebu veterinarskih ljekovitih proizvoda kako bi se liječile životinje i obezbijedila sigurnost lanca ishrane i zaštite životne sredine.

Član 2.

Stečena prava specifična za veterinare

Za potrebe ovog sporazuma, dokazi o formalnim kvalifikacijama veterinaru su aktivnosti koje se obavljaju na profesionalnoj osnovi i koje se navode u članu 3. Aneksa II.

Strane mogu predvidjeti, u relevantnom zakonodavstvu, djelimične izuzetke od dijelova programa studija koji vode do dokaza o formalnim kvalifikacijama u veterinarskoj medicini, a koji su navedeni u članu 3. Aneksa II, koji se primjenjuju pojedinačno pod uslovom da je taj dio obuke već prošao tokom druge specijalističke obuke navedene u članu 3. Aneksa II, za koju je profesionalac već stekao stručnu kvalifikaciju u Strani. Strane se brinu da odobreni izuzetak ne prelazi polovinu minimalnog trajanja navedene obuke.

Svaka Strana će obavijestiti Zajedničku radnu grupu i druge Strane o svom relevantnom zakonodavstvu za bilo kakve djelimične izuzetke tog tipa.

Strane uvjetuju izdavanje dokaza o veterinarskom medicinskom obrazovanju posjedovanjem dokaza o osnovnom medicinskom obrazovanju navedenom u članu 3. Aneksa II.

Član 3.

Program studija za veterinare

Program studija koji vodi do dokaza o formalnim kvalifikacijama u veterinarskoj medicini uključuje barem navedene predmete.

Nastava iz jednog ili više ovih predmeta može se predavati kao dio, ili u vezi sa, drugim kursovima.

A. Osnovni predmeti

- Fizika
- Hemija
- Biologija životinja
- Biologija biljaka
- Biomatematika

B. Posebni predmeti

a. Osnovne nauke:

- Anatomija (što uključuje histologiju i embriologiju)
- Fiziologija
- 1. Biohemija
- Genetika
- Farmakologija
- Farmacija
- Toksikologija
- Mikrobiologija
- Imunologija
- Epidemiologija
- Profesionalna etika

b. Kliničke nauke:

- Akušerstvo
- Patologija (što uključuje i patološku anatomiju)
- Parazitologija
- Klinička medicina i hirurgija (što uključuje anesteziju)
- Klinička predavanja o raznim domaćim životinjama,

živini i drugim životinjskim vrstama

- Preventivna medicina
- Radiologija
- Razmnožavanje i reproduktivni poremećaji
- Veterinarska javna medicina i javno zdravstvo
- Veterinarski zakoni i sudska medicina
- Terapeutika
- Propedeutika

c. Animalna proizvodnja

- Animalna proizvodnja

- Ishrana životinja
- Agronomija
- Ekonomija sela
- Stočarstvo
- Veterinarska higijena
- Etologija i zaštita životinja
- d. Higijena hrane
- Inspekcija i kontrola životinjskih namirnica ili namirnica životinjskog porijekla
- Higijena i tehnologija hrane
- Praktičan rad (što uključuje praktični rad na mjestima gdje se obavlja klanje i prerada hrane)

Praktična obuka može biti u obliku perioda obuke, uz uvjet da je takva obuka u punom radnom vremenu i pod direktnom kontrolom nadležnog organa, i ne prelazi šest mjeseci u okviru ukupnog perioda obuke od pet godina studija.

Distribucija teoretske i praktične obuke među različitim grupama predmeta mora biti uravnotežena i koordinisana na način koji će omogućiti veterinarima da steknu sva potrebna znanja i iskustvo kako bi obavljali sve svoje dužnosti.

Član 4.

Dokazi o formalnim kvalifikacijama veterinaru

Strana	Dokaz formalnih kvalifikacija	Organ koji dodjeljuje kvalifikacije	Certifikat koji dolazi uz dokaz kvalifikacija	Referentni datum

ANEKS III BABICE

Sve odredbe iz Aneksa III preuzete su iz Direktive EU 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija, kako je izmijenjena Direktivom 2013/55/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 20. novembra 2013. godine.

Član 1.

Obuka babica

1. Obuka babica obuhvata ukupno najmanje:

(a) specifičnu obuku babica u punom radnom vremenu koja obuhvata najmanje tri godine teorijskih i praktičnih studija (putanja I) koje obuhvataju barem program opisan u članu 4. Aneksa III ili

(b) specifičnu obuku babica u punom radnom vremenu u trajanju od 18 mjeseci (putanja II), koja obuhvata barem studijski program opisan u članu 4. Aneksa III koji nije bio predmet ekvivalentne obuke medicinskih sestara odgovornih za opću njegu.

Strane se brinu da institucije koje pružaju obuku za babice budu odgovorne za koordinaciju teorije i prakse tokom cijelog programa studija.

2. Prijem na obuku babica zavisi od jednog od sljedećih uslova:

(a) posjedovanje kvalifikacije ili sertifikata koji omogućavaju pristup na navedene studije i upis u školu za babice vezano za putanju I;

(b) posjedovanje dokaza o formalnim kvalifikacijama za medicinsku sestru odgovornu za opću njegu koje su navedene u članu 4. Aneksa III vezano za putanju II.

3. Obuka babica treba da obezbijedi da je navedeni profesionalac stekao sljedeće znanje i vještine:

(a) detaljno znanje nauka na kojima se zasnivaju aktivnosti babica, posebno babištva, akušerstva i ginekologije;

(b) adekvatno poznavanje etike profesije i relevantnog zakonodavstva za obavljanje profesije;

(c) адекватно познавање опћег знања из медицине (биолошких функција, анатомије и физиологије) и фармакологије у области акушерства и новорођенчади, као и познавање односа између стања здравља и физичког и социјалног окружења људског бића и његовог понашања;

(d) адекватно клиничко искуство стечено у одобреним установама које омогућава бабичи да, независно и под својом одговорношћу, у мјери која је неопходна и искључујући патолошке ситуације, управља пренаталном његом, спроведе порођај и његове последице у одобреним установама, и да надгледа порођај и рођење, постнаталну његу и реанимацију новорођенчета док чека љекара;

(e) адекватно разумијевање обуке здравственог особља и искуство рада са таквим особљем.

Члан 2.

Postupci za priznavanje dokaza o formalnim kvalifikacijama babice

1. Dokazi o formalnim kvalifikacijama babice navedeni u članu 4. Aneksa III podliježu automatskom priznavanju ako zadovolje jedan od sljedećih kriterija:

(a) puno radno vrijeme obuke za babice od najmanje tri godine koja se može izraziti i ekvivalentnim ECTS bodovima, a koja se sastoji od najmanje 4 600 sati teoretske i praktične obuke, pri čemu najmanje jedna trećina minimalnog trajanja predstavlja kliničku obuku;

(b) puno radno vrijeme obuke za babice od najmanje dvije godine, koja se može izraziti i ekvivalentnim ECTS bodovima a koja se sastoji od najmanje 3 600 sati, uz uvjet posjedovanja dokaza o formalnim kvalifikacijama za medicinsku sestru odgovornu za opću његу наведену у члану 4. Aneksa III;

(c) puno radno vrijeme obuke kao babica od najmanje 18 mjeseci, koja se može izraziti i ekvivalentnim ECTS bodovima a koja se sastoji od najmanje 3 000 sati, uz uvjet posjedovanja dokaza o formalnim kvalifikacijama za medicinsku sestru odgovornu za opću његу наведеним у члану 4. Aneksa III, i nakon toga jedne godine profesionalne prakse za koju je izdata potvrda u skladu sa stavom (2).

2. Potvrdu iz stava (1) izdaju nadležni organi u Stranama. Ona potvrđuje da nosilac, nakon sticanja dokaza o formalnim kvalifikacijama za babicu, zadovoljavajuće obavlja sve aktivnosti babice tokom odgovarajućeg perioda u bolnici ili zdravstvenoj ustanovi odobrenoј u tu svrhu.

Члан 3.

Obavljanje profesionalnih aktivnosti babica

1. Odredbe ove sekcije se primjenjuju na aktivnosti babica koje definiše svaka Strana, ne dovodeći u pitanje stav (2) i obavljaју se pod profesionalnim zvanjima наведеним у члану 4. Aneksa III.

2. Strane osiguravaju da babice mogu pristupiti i obavljati najmanje sljedeće aktivnosti:

(a) pružanje relevantnih informacija i Vijeća o planiranju porodice;

(b) postavljanje dijagnoze trudnoće i praćenje normalnih trudnoća; provođenje pregleda neophodnih za praćenje razvoja normalnih trudnoća;

(c) propisivanje ili davanje Vijeća o pregledima koji su neophodni za najraniju moguću dijagnozu rizične trudnoće;

(d) pružanje programa pripreme za roditeljstvo i potpunu pripremu za porođaj što uključuje savjete o higijeni i ishrani;

(e) briga o majci i pomoć tokom porođaja i praćenje stanja fetusa u utrobi putem odgovarajućih kliničkih i tehničkih sredstava;

(f) sprovođenje spontanih porođaja, uključujući, ako je potrebno, epiziotomije i u hitnim slučajevima karličnog porođaja;

(g) prepoznavanje upozoravajućih znakova abnormalnosti kod majke ili novorođenčeta koji zahtijevaju upućivanje љекару и pružanje pomoći kada je to prikladno; preduzimanje neophodnih hitnih mjera u odsustvu љекара, posebno ručno uklanjanje posteljice, možda праćено ručnim pregledom materice;

(h) pregledanje i њега новорођенчета; preduzimanje svih иницијатива које су неопходне у случају потребе и по потреби sprovođenje oživljavanja odmah;

(i) њега и праћење напретка мајке у постнаталном периоду и davanje svih neophodnih Vijeća majci o њеzi новорођенчета како би јој омогућило да осигура optimalan napredak новорођенчета.

(j) provođenje tretmana koje je љекар propisao;

(k) sastavljanje neophodnih pisanih izvještaja.

3. Strane mogu, u relevantnim zakonima, predvidjeti djelimična oslobođenja od dijelova programa obuke za babice koji su navedeni u članu 4. Dodatka III, koja će se primjenjivati na slučaj po slučaj uz uvjet da je taj dio obuke već prošao tokom druge specijalističke obuke наведене у члану 4. Dodatka III, za koji je profesionalac već stekao profesionalnu kvalifikaciju u Strani. Strane se brinu da dodijeljeno oslobođenje ne prelazi polovinu minimalnog trajanja наведене obuke.

Svaka Strana обавјештава Zajedničku radnu grupu i druge Strane o svojim zakonima koji se odnose na takva djelimična oslobođenja.

Strane uslovljavaju izdavanje dokaza o specijalističkoј medicinskoј obuci posjedovanjem dokaza o osnovnoj medicinskoј obuci наведеној у члану 5. Dodatka III.

Члан 4.

Program obuke za babice (Tipovi obuke I i II)

Program obuke za sticanje dokaza o formalnim kvalifikacijama iz babištva se sastoji od dva sljedeća dijela:

A. Teorijska i tehnička obuka

a. Opći predmeti

- Osnove anatomije i fiziologije

- Osnove patologije

- Osnove bakteriologije, virologije i parazitologije

- Osnove biofizike, biohemije i radiologije

- Pedijatrija s posebnim osvrtom na novorođenčad

- Higijena, zdravstveni odgoј, preventivna medicina, rana dijagnoza bolesti

- Prehrana i dijetetika, s posebnim osvrtom na žene, novorođenčad i malu djecu

- Osnove sociologije i socio-medicinska pitanja

- Osnove farmakologije

- Psihologija

- Načela i metode podučavanja

- Zdravstveno i socijalno zakonodavstvo i zdravstvena organizacija

- Profesionalna etika i profesionalno zakonodavstvo

- Seksualno obrazovanje i planiranje porodice

- Pravna zaštita majke i djeteta

b. Predmeti specifični za djelatnost babica

- Anatomija i fiziologija

- Embriologija i razvoj fetusa

- Trudnoća, porođaj i babine

- Ginekološka i акушерска patologija

- Припрема за порођај и родитељство, укључујући психолошке аспекте
- Припрема за порођај (што укључује познавање и кориштење техничке опреме у акушерству)
- Аналгезија, анестезија и реанимација
- Физиологија и патологија новорођенчета
- Нјегу и надзор новорођенчета
- Психолошки и социјални фактори

B. Практична и клиничка обука

Oва обука се спроводи под одговарајућим надзором:

- Саветовање трудница, које обухвата најмање 100 пренаталних прегледа.
- Надзор и нјегу најмање 40 трудница.
- Обављање најмање 40 порођаја што врши студент; уколико се овај број не може постићи због недостатка трудница у порођају, може се смањити на минимум од 30, уз увјет да студент асистира при додатних 20 порођаја.
- Активно учеће при карличном порођају. Ако то није могуће због недостатка таквих порођаја, пракса може бити у симулираној ситуацији.

- Извођење епизиотомије и увођење у шивење. Увођење обухвата теоретску обуку и клиничку праксу. Практика шивења укључује шивење ране након епизиотомије и једноставну перинеалну ласерацију. Ово може бити у симулираној ситуацији ако је апсолутно неопходно.

- Надзор и нјегу 40 жена са ризиком у трудноћи, током порођаја или постнаталног периода.

- Надзор и нјегу (укључујући преглед) најмање 100 жена у постнаталном периоду и здравих новорођенчади.

- Посматрање и нјегу новорођенчади која захтијевају посебну нјегу, укључујући оне рођене прије времена, послје термина, са ниском тежином или болесне.

- Нјегу жена са патолошким стањима у областима гинекологије и акушерства.

- Увођење у нјегу у областима медицине и хирургије. Увођење обухвата теоретску обуку и клиничку праксу.

Теоретска и техничка обука (Део А програма обуке) треба да буду уравнотежени и усклађени са клиничком обуком (Део В истог програма) тако да се знање и искуство наведено у овом Анексу може стећи на одговарајући начин.

Клиничка настава се одвија у виду надзиране практичне обуке у болничким одјелјенима или другим здравственим службама које одобре надлежни органи или тијела. Као дио ове обуке, студенти бацице учествују у активностима одговарајућих одјелјенија уколико те активности доприносе њиховој обуци. Оне ће бити обучене о одговорностима које подразумијевају активности бацица.

Члан 5. Докazi о формалним квалификацијима бацица

Странка	Докaz формалних квалификација	Орган који додјелује квалификације	Професионално звање	Референца
---------	-------------------------------	------------------------------------	---------------------	-----------

АНЕКС IV ФАРМАЦЕУТИ

Све одредбе из Анекса IV преузете су из Директиве ЕУ 2005/36/ЕЗ о признавању стручних квалификација, како је измijenjena Директивом 2013/55/ЕУ Европског парламента и Вијећа од 20. новембра 2013. године.

Члан 1.

Обука за фармацеута

1. Упис на обуку за фармацеуте зависи од посједовања квалификације или сертификата који омогућава приступ на наведене студије, универзитете, високошколске установе на нивоу који је

признат као еквивалентан или институције које су под надзором универзитета.

2. Докaz о формалним квалификацијима фармацеута потврђује обуку у трајању од најмање пет година, која се додатно може изразити у еквивалентним ECTS бодовима, а која обухвата најмање:

(a) четири године редовне теоријске и практичне обуке на универзитету или високошколској установи на нивоу који је признат као еквивалентан, или на институцији под надзором универзитета;

(b) током или на крају теоријске и практичне обуке, шестомјесечну праксу у апотеци која је отворена за јавност или у болници под надзором фармацеутског одјелјенија те болнице.

Образовни циклус наведен у овом ставу треба да укључи најмање програм описан у члану 3. Анекса IV.

3. Обука за фармацеуте се брине да је особа стекла слjedeћа знања и вјештине:

(a) адекватно знање о лијековима и супстанцама које се користе у производњи лијекова;

(b) адекватно знање о фармацеутској технологији и физичким, хемијским, биолошким и микробиолошким тестирањима медицинских производа;

(c) адекватно знање о метаболизму и ефектима медицинских производа и дјеловању токсичних супстанци, као и о употреби медицинских производа;

(d) адекватно знање како би се могли процијенити научни подаци у вези са лијековима како би се могле пружити одговарајуће информације на основу тог знања;

(e) адекватно знање о законским и другим захтјевима везаним за бављење фармацијом.

Члан 2.

Обављање професионалних активности фармацеута

1. За потребе овог споразума, активности фармацеута су оне чији приступ и обављање зависе од стручних квалификација и које су отворене за носиоце доказа о формалним квалификацијима типова који су наведени у члану 4. Анекса IV.

2. Стране се брину да носиоци доказа о формалним квалификацијима у фармацији на универзитетском нивоу или на нивоу признатом као еквивалентан, који задовољавају захтјеве из члана 1. Анекса IV, могу имати приступ и бавити се најмање слjedeћим активностима, уз испуњавање увјета, гдје је то прикладно, додатног стручног искуства:

(a) припрема фармацеутског облика медицинских производа;

(b) производња и тестирање медицинских производа;

(c) тестирање медицинских производа у лабораторији за тестирање медицинских производа;

(d) складиштење, очување и дистрибуција медицинских производа на veleprodajnom нивоу;

(e) снабдијевање, припрема, тестирање, складиштење, дистрибуција и издавање безбједних и ефикасних медицинских производа одговарајућег квалитета у апотекama отвореним за јавност;

(f) припрема, тестирање, складиштење и издавање безбједних и ефикасних медицинских производа одговарајућег квалитета у болницама;

(g) давање информација и Вијећа о медицинским производима као таквим, укључујући њихову одговарајућу употребу;

(h) пријављивање нежељених реакција фармацеутских производа надлежним органима;

(i) персонализована подршка за пацијенте који сами примјенују своје лекове;

(j) doprinos lokalnim ili državnim kampanjama javnog zdravlja.

3. Ako neka Strana uvjetuje pristup ili obavljanje jedne od aktivnosti farmaceuta dodatnim stručnim iskustvom, pored posjedovanja dokaza o formalnim kvalifikacijama koje su navedeni u članu 3. Aneksa IV, ta Strana u tom pogledu priznaje kao dovoljan dokaz certifikat koji izdaju nadležni organi Strane dodjelioca, u kojem se navodi da je dotično lice bilo angažovano u tim aktivnostima u Strani dodjeliocu tokom sličnog perioda.

Član 3.

Kurs obuke za farmaceute

- Biljna i životinjska biologija
- Fizika
- Opća i neorganska hemija
- Organska hemija
- Analitička hemija

- Farmaceutska hemija što uključuje i analizu medicinskih proizvoda

- Opća i primijenjena biohemija (medicinska)
- Anatomija i fiziologija; medicinska terminologija
- Mikrobiologija
- Farmakologija i farmakoterapija
- Farmaceutska tehnologija
- Toksikologija
- Farmakognozija
- Zakonodavstvo i, gdje je prikladno, profesionalna etika.

Ravnoteža između teoretske i praktične obuke treba, u pogledu svakog predmeta, da daje dovoljnu važnost teoriji kako bi se očuvao univerzitetski karakter obuke.

Član 4.

Dokazi o formalnim kvalifikacijama farmaceuta

Strana	Dokaz formalnih kvalifikacija	Organ koji dodjeljuje kvalifikacije	certifikat koji dolazi uz dokaz o kvalifikacijama	Referenca
--------	-------------------------------	-------------------------------------	---	-----------

Član 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-2700-2/24
12. oktobra 2024. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Dr. Denis Bećirović, s. r.

Na temelju članka V. 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka PSBiH broj 01,02-21-1355/24 od 10. listopada 2024. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je, na 99. izvanrednoj sjednici, održanoj 12. listopada 2024. godine, donijelo

ODLUKU

O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O PRIZNAVANJU STRUČNIH KVALIFIKACIJA MEDICINSKIH SESTARA, VETERINARA, FARMACEUTA I PRIMALJA U KONTEKSTU SREDNJOEUROPSKOG SPORAZUMA O SLOBODNOJ TRGOVINI

Članak 1.

Ratificira se Sporazum o priznavanju stručnih kvalifikacija medicinskih sestara, veterinarara, farmaceuta i primalja u kontekstu Srednjoeuropskog sporazuma o slobodnoj trgovini, koji je potpisan 16. listopada 2023. godine u Tirani, na engleskome jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma u prijevodu glasi:

SPORAZUM O PRIZNAVANJU STRUČNIH KVALIFIKACIJA MEDICINSKIH SESTARA, VETERINARA, FARMACEUTA I PRIMALJA U KONTEKSTU SREDNJOEUROPSKOG SPORAZUMA O SLOBODNOJ TRGOVINI

Predstavnici Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova¹, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije (u daljnjem tekstu "Strane")

U kontekstu ekonomske integracije, u skladu sa Srednjoeuropskim sporazumom o slobodnoj trgovini ("CEFTA 2006"), u skladu s člankom V Općeg sporazuma o trgovini uslugama i u svrhu daljeg liberaliziranja trgovine uslugama unutar CEFTA-e.

Uzimajući u obzir ciljeve i prioritete utvrđene Akcijskim planom za zajedničko regionalno tržište za razdoblje 2021-2024 ("CRM") koji ima za cilj uklanjanje zapreka za priznavanje stručnih kvalifikacija, usvajanjem i primjenom "Okvira

Europske unije (EU) za automatsko priznavanje stručnih kvalifikacija za 7 profesija i sustava EU za automatsko priznavanje" utemeljenih na koordinaciji minimalnih uvjeta obuke;

Primjećujući da nijedna odredba ovog Sporazuma ne može da se tumači kao izuzeće strana od njihovih odgovarajućih prava i obveza u skladu s postojećim ugovorima;

S ciljem da se potakne mobilnost profesionalaca, bolje usklađivanje vještina s potrebama tržišta rada i povećana produktivnost;

Uz naglašavanje ciljeva promocije harmonizacije propisa i približavanje zakona i propisa strana zakonodavstvu Europske unije (EU); a posebice uz teženje da se omogući slobodno kretanje profesionalaca prenošenjem Direktive 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7.9.2005. godine o priznavanju stručnih kvalifikacija, s izmjenama i dopunama Direktive 2013/55/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. 11. 2013. godine u regionalni okvir.

Uz namjeru da uspostave automatsko priznavanje stručnih kvalifikacija na temelju minimalnih zahtjeva za obuku i da to primjene na sve četiri profesije navedene u ovom Sporazumu i gorenavedenoj Direktivi te da se odrede profesije koje

¹ Ova oznaka ne dovodi u pitanje status i u skladu je sa Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1244/1999 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o deklaraciji o neovisnosti Kosova.

исpunjavaju primjenu minimalnih zahtjeva za obuku unutar Aneksa u roku ne dužem od dvije godine (pored ostale tri profesije navedene u Sporazumu o priznavanju stručnih kvalifikacija doktora medicine, doktora stomatologije i arhitekata u kontekstu Srednjoeuropskog sporazuma o slobodnoj trgovini zaključenog 3.11.2022. godine)

su se dogovorili kako slijedi:

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Svrha

1. Ovaj Sporazum donosi pravila o automatskom priznavanju dokaza o formalnim kvalifikacijama na temelju minimalnih uvjeta obuke unutar Strana za pristup i obavljanje regulirane profesije, kao i usklađene minimalne uvjete obuke kod jedne ili više drugih Strana, koji omogućavaju nositeljima tih kvalifikacija (u daljnjem tekstu: profesionalci) da vrše istu profesiju u Strani (u daljnjem tekstu: Strana primatelj) koja se razlikuje od Strane u kojoj su stekli svoje profesionalne kvalifikacije (u daljnjem tekstu: Strana dodjelitelj).

Članak 2.

Opseg

1. Ovaj Sporazum se primjenjuje na fizičke osobe, kako je definirano u Aneksu I Dodanog protokola 6, kao profesionalce Strane izdavatelja koji žele da obavljaju reguliranu profesiju u Strani primatelju uz uvjet usklađenih minimalnih uvjeta obuke, bilo kao samozaposleni ili zaposleni. Svaka Strana će omogućiti profesionalcu Strane dodjelitelja, koji posjeduje dokaz o profesionalnim i formalnim kvalifikacijama u smislu članka 3(1)(b), a koje nisu stečene u Strani primatelju, da obavlja reguliranu profesiju u smislu članka 3(1)(a) unutar te Strane u skladu s njezinim pravilima i relevantnim zakonodavstvom. Ovo priznanje će poštovati minimalne uvjete obuke utvrđene ovim Sporazumom. Ako dokaz o formalnim kvalifikacijama nije u skladu s minimalnim uvjetima obuke, kako je utvrđeno ovim Sporazumom, priznavanje stručne kvalifikacije bit će podložno Općem sustavu priznavanja.

2. Ovaj Sporazum se primjenjuje na sljedeće profesionalce: medicinske sestre, veterinare, primalje i farmaceute, kako je pojedinačno definirano i navedeno u Aneksu I, Aneksu II, Aneksu III i Aneksu IV.

3. Svaka Strana će dostaviti Zajedničkoj radnoj skupini za priznavanje kvalifikacija zakone, propise i administrativne odredbe koje donosi u vezi s izdavanjem dokaza o formalnim kvalifikacijama za profesije obuhvaćene ovim Sporazumom.

4. Za potrebe sprovođenja i primjene ovog Sporazuma, visokoškolske ustanove treba da imaju akreditirane studijske programe i/ili licencirane studijske programe usklađene s minimalnim uvjetima obuke utvrđenim u aneksima ovog Sporazuma.

Članak 3.

Definicije

1. U svrhe ovog Sporazuma, primjenjuju se sljedeće definicije:

a) "regulirana profesija": profesionalna aktivnost ili skupina profesionalnih aktivnosti, pristup kojima, obavljanje kojih ili jedan od načina obavljanja je, izravno ili neizravnih, u skladu sa zakonskim, regulatornim ili administrativnim odredbama, uvjetovan posjedovanjem specifičnih profesionalnih kvalifikacija. Posebno, korištenje profesionalne titule ograničeno zakonskim, regulatornim ili administrativnim

odredbama na nositelje određenih profesionalnih kvalifikacija predstavlja način obavljanja;

b) "stručne kvalifikacije": kvalifikacije potvrđene dokazima formalnih kvalifikacija, potvrda o kompetenciji koju je izdalo nadležno tijelo u Strani određenoj u skladu sa zakonskim, regulatornim ili administrativnim odredbama te Strane, na temelju obuke, specifičnog ispita i/ili profesionalnog iskustva;

c) "dokazi formalnih kvalifikacija": diplome, certifikati i drugi dokazi koje izdaje nadležno tijelo Strane imenovane u skladu sa zakonskim, regulatornim ili administrativnim odredbama te Strane, kojima se potvrđuje uspješno završena profesionalna obuka stečena uglavnom u toj Strani;

d) "nadležno tijelo": bilo koje tijelo ili tijelo koje je ovlastila Strana konkretno da izdaje ili prima diplome o obuci i druge dokumente ili informacije, kao i da prima zahtjeve i donosi odluke navedene u ovom Sporazumu;

e) "regulirano obrazovanje i obuka": svaka obuka koja je posebno usmjerena na obavljanje određene profesije i koja obuhvaća tečaj ili tečajeve dopunjene, gdje je to prikladno, profesionalnom obukom, probnim radom ili profesionalnom praksom;

f) struktura i razina profesionalne obuke, probnog rada ili profesionalne prakse određuju se zakonima, propisima ili administrativnim odredbama nadležne Strane ili ih nadgleda ili odobrava tijelo određeno u tu svrhu;

g) "profesionalno iskustvo": stvarno i zakonito puno radno vrijeme ili ekvivalentno skraćeno radno vrijeme u obavljanju odgovarajuće profesije u Strani;

h) "profesionalna praksa": razdoblje profesionalnog rada obavljeno pod nadzorom, uz uvjet da predstavlja uvjet za pristup reguliranoj profesiji i može se odvijati tijekom ili nakon završetka obrazovanja koje vodi do kvalifikacije;

i) "fizička osoba" kako je definirano u okviru CEFTA-e;

j) "Europski sustav prijenosa i akumulacije bodova ili ECTS bodovi": sustav bodovanja za visoko obrazovanje koji se koristi u Europskom prostoru visokog obrazovanja;

k) Zajednička radna skupina za priznavanje stručnih kvalifikacija (JWGRPQ);

l) "CEFTA": Srednjoeuropski sporazum o slobodnoj trgovini;

m) "RCC": Vijeće za regionalnu suradnju.

Članak 4.

Posljedice priznavanja

Priznavanje stručnih kvalifikacija koje vrši Strana primatelj omogućava fizičkim osobama dobiti pristup istoj profesiji u toj Strani za koju su kvalificirani u Strani dodjelitelju i da je obavljaju u Strani primatelju uz podjednako povoljne uvjete kao njezine fizičke osobe.

POGLAVLJE II. PRINCIPI PRIZNAVANJA

Članak 5.

Pravila vezana za profesionalnu, statutaru ili administrativnu prirodu

Kada se profesionalac preseli, biva podložan profesionalnim pravilima profesionalne, zakonske ili administrativne prirode koja su izravno povezana sa stručnim kvalifikacijama, kao što su definicija profesije, uporaba titula i ozbiljni profesionalni propusti koji su izravno i posebno povezani sa zaštitom potrošača i sigurnošću, kao i stegovne odredbe koje se primjenjuju u Strani primatelju na profesionalce koji obavljaju istu profesiju u Strani primatelju.

Članak 6.

Principi automatskog prepoznavanja

1. Svaka Strana priznaje dokaze o formalnim kvalifikacijama kao što su kvalifikacije za medicinsku sestru odgovornu za opću njegu, veterinara, primalju i farmaceuta navedene u Aneksu I, Aneksu II, Aneksu III i Aneksu IV, redom, koje zadovoljavaju minimalne uvjete obuke navedene u Aneksu I, Aneksu II, Aneksu III i Aneksu IV, redom, i u svrhe pristupa i obavljanja profesionalnih aktivnosti, daju takvim dokazima istu funkciju kao i dokazi o formalnim kvalifikacijama koje sama izdaje. Takvi dokazi o formalnim kvalifikacijama moraju izdati nadležna tijela u stranama dodjelitejima i moraju biti praćeni, gdje je to prikladno, certifikatima redom navedenim u Aneksu I, Aneksu II, Aneksu III i Aneksu IV.

2. Takve izmjene neće podrazumijevati izmjenu postojećih osnovnih zakonodavnih principa u Stranama u vezi sa strukturom profesija glede obuke i uvjeta pristupa fizičkih osoba. Takve izmjene će poštovati odgovornost Strana za organizaciju obrazovnih sustava.

Članak 7.

Zajedničke odredbe o obuci

Strane, u skladu s postupcima koji su specifični za svaku Stranu, osiguravaju, poticanjem kontinuiranog profesionalnog razvoja, da profesionalci čija je stručna kvalifikacija obuhvaćena ovim Sporazumom mogu ažurirati svoje znanje, vještine i kompetencije kako bi održali sigurnu i učinkovitu praksu i bili u tijeku s profesionalnim razvojem.

Članak 8.

Stečena prava

Bez narušavanja stečenih prava specifičnih za obuhvaćene profesije, u slučajevima kada dokazi o formalnim kvalifikacijama medicinske sestre odgovorne za opću njegu, veterinara, primalje i farmaceuta Strana ne zadovoljavaju sve zahtjeve vezane za obuke koji su predviđeni ovim Sporazumom, svaka Strana priznaje kao dovoljan dokaz dokaze o formalnim kvalifikacijama koje su dodijelile te strane ako takvi dokazi potvrđuju uspješno završenu obuku koja je započela na datume koje predlaže Zajednička radna skupina i prate ih certifikat koji navodi da su nositelji bili učinkovito i zakonito angažirani u navedenim aktivnostima najmanje tri uzastopne godine tijekom pet godina prije dodjele certifikata.

POGLAVLJE III. POSTUPAK PRIZNAVANJA STRUČNIH KVALIFIKACIJA

Članak 9.

Zajednički postupak za priznavanje stručnih kvalifikacija

1. Strana primatelj potvrđuje prijem zahtjeva u roku od 30 dana od prijema i obavještava podnositelja zahtjeva o dokumentu koji eventualno nedostaje. Ako podnositelj zahtjeva ne dostavi dodatak dokumentaciji, nadležno tijelo će odbiti zahtjev kao nepotpun; osim ako podnositelj opravda razloge za propušteni rok.

2. Postupak pregleda zahtjeva za odobrenje za obavljanje regulirane profesije mora biti završen što je prije moguće i dovesti do adekvatno obrazložene odluke nadležnog tijela u Strani primatelju u svakom slučaju u roku od tri mjeseca od datuma podnošenja potpunog dosjea podnositelja zahtjeva, a u tim slučajevima, razlozi se objašnjavaju u odluci o priznavanju.

3. Odluka ili ako se ne donese odluka u roku podložni su žalbi prema općim pravilima svake Strane.

Članak 10.

Pravna zaštita

Priznavanje stručnih kvalifikacija obuhvaća mogućnost podnositelja zahtjeva da pristupi efikasnom mehanizmu pravne zaštite. U slučaju da priznanje nije odobreno, podnositelj zahtjeva mora imati pristup tijelu koje je drugačije sastavljen od onog koji je odbio zahtjev. To tijelo će odlučiti o žalbi nakon što se podnositelju zahtjeva pruži mogućnost da bude saslušan u razumnom roku.

Članak 11.

Dokumenti i certifikati koji se mogu zahtijevati od podnositelja zahtjeva u skladu s ovim Sporazumom

1. Dokumenti

a) Dokaz da je dotična osoba fizička osoba jedne Strane.

b) Dokaz o formalnim kvalifikacijama koje omogućavaju pristup reguliranoj profesiji u pitanju, kako je redom navedeno u Aneksu I, Aneksu II, Aneksu III i Aneksu IV.

c) Dokaz o profesionalnoj kvalifikaciji u smislu članka 3. stavka (1) točke b, uz certifikat nadležnog tijela koje potvrđuje da je profesionalac efektivno i zakonito bio angažiran u predmetnim aktivnostima najmanje tri uzastopne godine tijekom pet godina koje prethode izdavanju certifikata.

d) Kada nadležno tijelo Strane primatelja traži od osoba koje žele da se bave reguliranom profesijom dokaz da su dobrog karaktera ili ugleda ili da nisu proglasile bankrot, ili obustavlja ili zabranjuje obavljanje te profesije u slučaju ozbiljnog profesionalnog prekršaja ili kaznenog djela, ta Strana primatelj prihvaća kao dovoljan dokaz, glede podnositelja zahtjeva iz Strana koji žele da se bave tom profesijom, dostavljanje dokumenata koje su izdala nadležna tijela Strane dodjelitelja a koji pokazuju da su ti zahtjevi ispunjeni. Ta tijela moraju dostaviti dokumente u roku od dva mjeseca.

e) Kada nadležna tijela Strane dodjelitelja ne izdaju dokumente navedene u prvom podstavu, ti dokumenti se zamjenjuju izjavom pod zakletvom - ili, u Stranama gdje ne postoji odredba za izjavu pod prisegom, svečanom izjavom - koju daje dotična fizička osoba pred nadležnim sudskim ili administrativnim tijelom ili, gdje je to prikladno, pred kvalificiranim profesionalnim tijelom Strane dodjelitelja; takvo tijelo izdaje certifikat kojim se potvrđuje autentičnost izjave pod prisegom ili svečane izjave.

f) Kada Strana primatelj od svojih profesionalaca koji žele da se bave reguliranom profesijom traži dokument koji se odnosi na fizičko ili mentalno zdravlje podnositelja zahtjeva, ta Strana prihvaća kao dovoljan dokaz dostavljanje dokumenta koji se zahtijeva u Strani dodjelitelju. Kada Strana dodjelitelj ne izdaje takav dokument, Strana primatelj prihvaća certifikat koji izdaje nadležno tijelo te Strane. U tom slučaju, nadležna tijela Strane dodjelitelja moraju dostaviti traženi dokument u roku od jednog mjeseca.

g) Kada Strana primatelj zahtijeva od profesionalaca da se bave reguliranom profesijom,

- dokaz o financijskom stanju podnositelja zahtjeva

- dokaz da je podnositelj osiguran protiv financijskih rizika koji proizilaze iz profesionalne odgovornosti u skladu sa zakonima i propisima koji su na snazi u Strani primatelja u vezi s uvjetima i obujmom pokrića, ta strana će prihvatiti kao dovoljan dokaz potvrdu koju su u tom smislu izdale banke i osiguravajuća društava druge Strane.

Gdje to stranka zahtijeva za profesionalce, prilaže se potvrda koja potvrđuje odsustvo privremenih ili konačnih suspenzija iz obavljanja profesije ili krivičnih osuda.

2. Ostali certifikati

Da bi se olakšala primjena ovog Sporazuma, Strane mogu propisati da, pored dokaza o formalnim kvalifikacijama, fizička osoba koja ispunjava tražene uvjete obuke mora dostaviti certifikat od nadležnih vlasti svoje i svake druge Strane izdavatelja koji potvrđuje da su ovi dokazi o formalnim kvalifikacijama obuhvaćeni zahtjevima navedenim u ovom Sporazumu.

3. Format i jezik

Sve dokumente i certifikate koji su navedeni u ovom članku prihvaća nadležno tijelo Strane primatelja strane u formatu i na jeziku koji su određeni zakonodavstvom Strane dodjelitelja. Strana primatelj zadržava pravo da od podnositelja zahtjeva zatraži prijevod dokumenata i certifikata na jedan od svojih službenih jezika.

Članak 12.

Korištenje profesionalnih zvanja

1. Ako je u Strani primatelju regulirano korištenje profesionalnog zvanja vezano za jednu od aktivnosti profesije u pitanju, podnositelji zahtjeva iz druge Strane, koji su ovlašteni za obavljanje regulirane profesije, koriste profesionalno zvanje Strane primatelja koje odgovara toj profesiji u toj Strani i koriste sve povezane inicijale.

2. Ako profesiju u Strani primatelju reguliraju udruge ili organizacije, podnositelji zahtjeva iz Strana nisu ovlašteni da koriste profesionalno zvanje koje dodjeljuje ta organizacija ili udruga, ili njegovu skraćenu formu, osim ako ne dostave dokaz da su članovi te udruge ili organizacije.

3. Ako udruga ili organizacija uvjetuje članstvo određenim kvalifikacijama, može to učiniti samo uz uvjete navedenim u ovom Sporazumu u odnosu na podnositelje zahtjeva iz drugih Strana koji posjeduju profesionalne kvalifikacije.

Članak 13.

Korištenje akademskih zvanja

Strana primatelj se brine da se pravo na korištenje akademskih zvanja koja su im dodijeljena u Strani dodjelitelju i njihove skraćene forme na jeziku Strane dodjelitelja, osigura dotičnim fizičkim osobama. Strana primatelj može zahtijevati da zvanje prati ime i adresa institucije ili ispitnog odbora koji ga je dodijelio. Ako je akademsko zvanje Strane dodjelitelja sklono izazivanju zabune u Strani primatelju sa zvanjem koje u drugoj Strani zahtjeva dodanu obuku koju korisnik nije prošao, Strana primatelj može zahtijevati od korisnika da koristi akademsko zvanje Strane dodjelitelja u odgovarajućem obliku koji će odrediti Strana primatelj.

POGLAVLJE IV. DETALJNA PRAVILA OBAVLJANJA PROFESIJE

Članak 14.

Znanje jezika

1. Ako se smatra potrebnim, Strana od pružatelja usluga koji koristi priznavanje stručnih kvalifikacija traži da ima dovoljno znanja jezika koliko je potrebno za obavljanje profesije u Strani primatelju.

2. Strana se brine da se svi kontrolni postupci sprovedeni zbog provjere poštovanja obveze iz stavka (1) ograniče na dovoljno znanje jednog službenog jezika te Strane.

3. Svaka provjera znanja jezika mora biti srazmjerna aktivnosti koja se namjerava obavljati. Stručna osoba koja je obuhvaćena tom provjerom ima pravo na žalbu u skladu sa zakonodavstvom Strane primatelja.

POGLAVLJE V. ADMINISTRATIVNA SURADNJA

Članak 15.

Centralni pristup informacijama

1. Strane se brinu da sljedeće informacije budu javno dostupne na engleskom jeziku i putem kontaktnih točaka za usluge:

a) lista svih reguliranih profesija u Strani što uključuje kontakt informacije kontakt osoba za svaku reguliranu profesiju u skladu s člankom 18. stavak (4);

b) zahtjevi i procedure za sve profesije koje su regulirane u Stranci, što uključuje sve povezane takse koje plaćaju fizičke osobe i dokumente koje trebaju podnijeti fizičke osobe;

c) detalji o tome kako uložiti žalbu, u skladu sa zakonima, propisima i administrativnim odredbama, vezano za odluke Strana koje su se donijele, a u vezi su s ovim Sporazumom.

2. Strane se brinu da informacije navedene u stavku (1) budu pružene na jasan i sveobuhvatan način, da budu lako dostupne na daljinu i putem elektroničkih sredstava i da budu ažurirane.

3. Strane se brinu da se na svaki zahtjev za informacijama upućen kontaktnim točkama za usluge odgovori što je prije moguće.

Članak 16.

Zajednička radna skupina o priznavanju stručnih kvalifikacija

1. Zajednička radna skupina za priznavanje stručnih kvalifikacija (JWGRPQ) omogućava i nadgleda provođenje i primjenu ovog Sporazuma.

2. Članovi JWGRPQ-a su, između ostalog, zaduženi za pružanje informacija i pomoći koliko je potrebno u vezi s priznavanjem stručnih kvalifikacija predviđenih ovim Sporazumom, kao što su informacije o zakonodavstvu, propisima i administrativnim odredbama kojima se uređuje priznavanje stručnih kvalifikacija.

3. Okvirni dokumenti za rad JWGRPQ-a se usvajaju najkasnije godinu dana nakon usvajanja ovog Sporazuma.

Članak 17.

Transparentnost

1. Strane obavještavaju JWGRPQ o spisku svih postojećih reguliranih profesija, navodeći aktivnosti obuhvaćene svakom profesionalnom kao i listu reguliranih obuka i obrazovanja i obuka s posebnom strukturom najkasnije 18 mjeseci nakon usvajanja ovog Sporazuma. O svim promjenama na tim spiskovima se bez nepotrebnog odlaganja također obavještava JWGRPQ. Tajništva CEFTA-e i RCC-a uspostavljaju i održavaju javno dostupnu bazu podataka reguliranih profesija što uključuje općih opis aktivnosti koje obuhvaća svaka profesija.

2. Strane ispituju jesu li zahtjevi u skladu s njihovim pravnim sustavom koji ograničavaju pristup profesiji ili obavljanje iste na nositelje određene profesionalne kvalifikacije, što uključuje korištenje stručnih zvanja i profesionalnih aktivnosti koje su dozvoljene pod tim zvanjem, kako je navedeno u ovom članku kao "zahtjevi", kompatibilni sa sljedećim principima:

a) zahtjevi ne smiju biti ni izravno niti neizravnih diskriminatorni;

b) zahtjevi moraju biti opravdani prevladajućim razlozima općeg interesa;

c) zahtjevi moraju biti pogodni za postizanje cilja koji se postavlja i ne smiju prijeći ono što je potrebno da bi se postigao taj cilj;

d) Стране обавјештавају JWGRPQ о својим налазима у вези с тим.

Чланак 18.

Principi administrativne suradnje

1. Стране блиско сарађују и пружају међусобну помоћ како би олакшале provoђење и примјену овог Споразума. Брину се за повјерљивост информација које размјенјују.

2. Путем JWGRPQ-а, Стране размјенјују информације које сматрају неопходним за спровођење активности у складу с овим Споразумом. Приликом тога, поштују правила за заштиту особних података која су предвиђена релевантним законодавством Страна.

3. Свака Страна размјенјује информације с другим Странама преко JWGRPQ-а о процесима којима ће додјелјивати или примати доказе о формалним квалификацијама и друге документе или информације те примати пријаве и donositi одлуке наведене у овом Споразуму.

4. Преко JWGRPQ-а свака Страна доставља другим Странама име контакт особе за сваку регулирану професију а која ће дати све релевантне информације и подржати сарадњу између Страна у вези с том специфичном регулираном професијом.

ПОГЛАВЉЈЕ VI. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Чланак 19.

Transpozicija

Стране donose законе, прописе и административне одредбе који су потребни за усклађивање с овим Споразумом најкасније осамнаест мјесеци од ступања на снагу овог Споразума у складу с његовим чланком 21. Стране о томе информирају JWGRPQ.

Чланак 20.

Aneksi

1. Сви Aneksi чине dio овог Споразума.

2. Информације које морају доставити Стране из Aneksa I, Aneksa II, Aneksa III и Aneksa IV достављају надлежна тијела и предају JWGRPQ најкасније 18 мјесеци након што овај Споразум ступи на снагу у складу с његовим чланком 21.

3. Стране се брину да информације date у Aneksu I, Aneksu II, Aneksu III и Aneksu IV ажурира и измјени JWGRPQ у складу с чланком 6 ставком (1) точком 2 овог Споразума а према потреби.

Чланак 21.

Stupanje na snagu

1. Овај Споразум је подложан ратификацији, прихваћању или одобрењу у складу с релевантним захтјевима. Формалне обавјести о ратификацији, прихваћању или одобрењу деponирају се код депозитара.

2. Овај Споразум ступа на снагу тридесетог дана након деponирања треће формалне обавјести о ратификацији, прихваћању или одобрењу за Стране које су деponирале свој instrument ратификације, прихваћања или одобрења.

3. За сваку Страну која деponира своју формалну обавјест о ратификацији, прихваћању или одобрењу након датума деponирања треће формалне обавјести о ратификацији, прихваћању или одобрењу, овај Споразум ступа на снагу тридесетог дана након дана када та Страна деponира своју формалну обавјест о ратификацији, прихваћању или одобрењу.

4. Сјеверна Македонија функционира као депозитар и обавјештава све Стране овог Споразума о свакој обавјести примљеној у складу с овим чланком и сваким другим актом или обавјешћу која се односи на овај Споразум.

Чланак 22.

Izmjene i dopune

1. Свака Страна може предложити измјене Споразума сланјем писане обавјести депозитару. Депозитар проslједује ову обавјест JWGRPQ-у из чланка 16 овог Споразума.

2. Приједлози измјена се усвајају консензусом свих чланка JWGRPQ-а. Ти приједлози се проslједују тијелу CEFTA-е које је одговорно за трговину услугама.

3. Када буду усвојене, измјене се достављају Странама ради ратификације или одобрења.

4. Измјене ступају на снагу у складу с правилима и поступком утврђеним у чланку 21.

Чланак 23.

Trajanje i otkaz sporazuma

1. Овај Споразум се закључује на неодређено вријеме.

2. Свака Страна може, у било ком тренутку, раскинути Споразум достављањем писане обавјести депозитару, који ће обавјестити друге Стране о овом раскиду.

3. Такав раскид ступа на снагу шест мјесеци након датума када је депозитар примио обавјест.

Чланак 24.

Сви спорови проizaшли из овог Споразума ће се рјешавати кроз Механизам за рјешавање спорова CEFTA-е из 2006. године.

Чланак 25.

Pristupanje koje vrše strane članice CEFTA-e

Стране признају права било које Стране CEFTA-е да приступи овом Споразуму.

Споразум је састављен на енглеском језику у једној оригиналној верзији која ће остати у посједу депозитара. Свака угворна страна ће примити једну овјерену преслику Споразума.

У дана 2023.

Tirana 16.10.2023. /Svojeručni potpis/

PRIZNAVANJE NA TEMELJU KOORDINACIJE MINIMALNIH UVJETA OBRAZOVANJA

ANEKS I

MEDICINSKE SESTRE ODGOVORNE ZA OPĆU NJEGU

Све одредбе из Aneksa I преузете су из Директиве ЕУ 2005/36/EZ о признавању стручних квалификација, како је измјенјена Директивом ЕУ 2013/55/EU Европског парламента и Вјећа од 20. студеноса 2013. године.

Чланак 1.

Образовање медицинских сестара одговорних за опћу негу

1. Упис на обуку за медицинске сестре одговорне за опћу негу оvisit ће од посједовања квалификације или сертификата који омогућава приступ на наведене студије, свеучилишта, високошколске установе на разини која је призната као еквивалентан или стручним школама програмима стручне обуке за негу.

2. Образовање медицинских сестара одговорних за опћу негу се организира на пуно радно вријеме и обухваћа најмање програм описан у чланку 3. Aneksa I.

3. Образовање медицинских сестара одговорних за опћу негу обухваћа укупно најмање три године студија, што се може изражавати и еквивалентним ECTS бодовима, и састоји се од најмање 4.600 сати теоретске и клиничке обуке, при чему трајање теоретске обуке представља најмање једну трећину, а трајање клиничке обуке најмање половину минималног трајања обуке. Стране могу одобрити дјеломичне изузетке професионалцима који

su prošli dio svoje obuke na tečajevima koji su bar na ekvivalentnoj razini.

Strane se brinu da institucije koje pružaju obuku za njegu budu odgovorne za koordinaciju teoretske i kliničke obuke tijekom cijelog studijskog programa.

4. Teoretsko obrazovanje je dio obuke medicinskih sestara putem kojeg polaznici stječu profesionalno znanje, vještine i kompetencije potrebne u skladu sa st. (6) i (7). Obuku će voditi strani nastavnici za njegu i druge kompetentne osobe na sveučilištima, visokoškolskim ustanovama na razini koja je priznata kao ekvivalentan ili u stručnim školama ili kroz programe stručne obuke za njegu.

5. Kliničko obrazovanje je dio obuke medicinskih sestara u kojem polaznici, kao dio tima i u izravnom kontaktu s zdravim ili bolesnim pojedincima i/ili zajednicom, uče organizirati, sprovesti i procjenjivati potrebnu sveobuhvatnu zdravstvenu njegu, na temelju znanja, vještina i kompetencija koje su stekli. Polaznik uči ne samo kako da radi u timu, već i kako da vodi tim i organizira cjelokupnu zdravstvenu njegu, što uključuje obrazovanje o zdravlju za pojedince i male skupine, unutar zdravstvenih ustanova ili u zajednici.

6. Obuka za medicinske sestre odgovorne za opću njegu pruža uvjerenje da je profesionalac u pitanju stekao sljedeće znanje i vještine:

(a) sveobuhvatno poznavanje znanstvenih disciplina na kojima se temelji opće sestrinstvo, uključujući dovoljno razumijevanje strukture, fizioloških funkcija i ponašanja zdravih i bolesnih osoba, kao i odnosa između zdravstvenog stanja i fizičkog i socijalnog okruženja ljudskog bića;

(b) poznavanje prirode i etike profesije i općih principa zdravlja i sestrinstva;

(c) adekvatno kliničko iskustvo; takvo iskustvo koje treba odabrati zbog njegove vrijednosti koje donosi obučavanje, treba steći pod nadzorom kvalificiranog medicinskog osoblja i na mjestima gdje su broj kvalificiranog osoblja i oprema adekvatni za njegu pacijenta;

(d) sposobnost da se sudjeluje u praktičnoj obuci zdravstvenog osoblja i iskustvo rada s takvim osobljem;

(e) iskustvo rada s članovima drugih profesija u zdravstvenom sektoru.

7. Formalne kvalifikacije medicinske sestre odgovorne za opću njegu trebalo bi da pruže dokaze da je profesionalac u pitanju sposoban da primjeni najmanje sljedeće kompetencije, bez obzira na to je li obuka obavljena na sveučilištima, visokoškolskim ustanovama na razini koja je priznata kao ekvivalentan tomu ili u stručnim školama ili kroz programe stručne obuke za njegu:

(a) sposobnost samostalne dijagnoze potrebne medicinske njege uz korištenje aktualnih teoretskih i kliničkih znanja i planiranja, organiziranje i provođenje medicinske njege pri liječenju pacijenata na temelju stjecanja znanja i vještina u skladu s točkama (a), (b) i (c) stavke (4) kako bi se unaprijedila profesionalna praksa;

(b) sposobnost učinkovitog rada s drugim akterima u zdravstvenom sektoru, što uključuje učešće u praktičnoj obuci zdravstvenog osoblja na temelju stečenog znanja i vještina u skladu s točkama (d) i (e) stavka (4);

(c) sposobnost osnaživanja pojedinaca, obitelji i skupina ka zdravim životnim stilovima i samopomoći na temelju znanja i vještina stečenih u skladu s točkama (a) i (b) stavak (4);

(d) sposobnost samostalnog pokretanja hitnih mjera za očuvanje života i sprovođenje mjera u kriznim i katastrofalnim situacijama;

(e) sposobnost samostalnog davanja Vijeća, uputa i potpore osobama kojima je potrebna njega i njima bliskim osobama;

(f) sposobnost samostalnog osiguravanja kvalitete i procjene medicinske njege;

(g) sposobnost cjelovite komunikacije na profesionalan način i suradnje s članovima drugih profesija u zdravstvenom sektoru;

(h) sposobnost analize kvalitete njege kako bi se unaprijedila vlastita profesionalna praksa medicinske sestre odgovorne za opću njegu.

Članak 2.

Vršenje profesionalnih aktivnosti medicinskih sestara odgovornih za opću njegu

Za potrebe ovog Sporazuma, profesionalne aktivnosti medicinskih sestara odgovornih za opću njegu su aktivnosti koje se obavljaju na profesionalnoj osnovi i koje su navedene u članku 3. Dodatka I.

Stranke mogu predvidjeti, u relevantnom zakonodavstvu, djelomične izuzetke od dijelova programa obuke za medicinske sestre odgovorne za opću njegu koji su navedeni u članku 3. Aneksa I, a koji se primjenjuju pojedinačno uz uvjet da je taj dio obuke već prošao tijekom druge specijalističke obuke navedene u članku 3. Dodatka I, za koju je profesionalac već stekao stručnu kvalifikaciju u Strani. Stranke će osigurati da odobreni izuzetak ne prelazi polovicu minimalnog trajanja navedene obuke.

Svaka Strana obavještava Zajedničku radnu skupinu i druge Strane o svom zakonodavstvu koje se odnosi na takve djelomične izuzetke.

Strane uvjetuju izdavanje dokaza o specijalističkom medicinskom obrazovanju posjedovanjem dokaza o osnovnom medicinskom obrazovanju navedenom u članku 3. Aneksa I.

Članak 3.

Program obuke za medicinske sestre odgovorne za opću njegu 1. Obuka koja vodi do dodjeljivanja formalne kvalifikacije medicinske sestre odgovorne za opću njegu sastoji se od sljedeća dva dijela

A. Teoretska nastava

a. Sestrinstvo:

- Priroda i etika profesije
- Općih principa zdravlja i njege
- Načela sestrinstva u odnosu na:
 - opću i specijalističku medicinu
 - opću i specijalističku kirurgiju
 - njegu djece i pedijatriju
 - zdravstvenu zaštitu trudnica
 - mentalno zdravlje i psihijatriju
 - brigu o starima i gerijatriju

b. Osnovne znanosti:

- Anatomija i fiziologija
- Patologija
- Bakteriologija, virologija i parazitologija
- Biofizika, biokemija i radiologija
- Dijetetika
- Higijena:
 - preventivna medicina
 - zdravstveni odgoj
- Farmakologija

- c. Друштвене znanosti:
- Sociologija
 - Psihologija
 - Načela uprave
 - Načela nastave
 - Socijalno i zdravstveno zakonodavstvo
 - Pravni aspekti sestринства
- B. Klinička obuka
- Sestrinstvo u vezi s:
 - općom i specijalističkom medicinom
 - općom i specijalističkom kirurgijom
 - njegom djece i pedijatrijom
 - zdravstvenu zaštitu trudnica
 - mentalnim zdravljem i psihijatrijom
 - brigom o starima i gerijatrijom
 - kućnom njegom

2. Jedan ili više ovih predmeta mogu se predavati u kontekstu drugih disciplina ili u vezi s njima.

3. Teoretska nastava mora biti pravilno usklađena i koordinirana s kliničkom nastavom tako da se znanje i vještine navedene u ovom Aneksu mogu adekvatno steći.

Članak 4.

Dokazi o formalnim kvalifikacijama medicinskih sestara odgovornih za opću njegu

Strana	Dokaz formalnih kvalifikacija	Tijelo koje dodjeljuje kvalifikacije	Profesionalno zvanje	Referentni datum
--------	-------------------------------	--------------------------------------	----------------------	------------------

ANEKS II VETERINARI

Sve odredbe iz Aneksa II preuzete su iz Direktive EU 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija, kako je izmijenjena Direktivom 2013/55/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenog 2013. godine.

Članak 1.

Obuka veterinara

1. Obuka veterinara obuhvaća ukupno najmanje pet godina redovitih teoretskih i praktičnih studija, što se može dodano izraziti ekvivalentnim ECTS bodovima, na sveučilištu ili na ustanovi višeg obrazovanja koja pruža obuku koja je priznata na ekvivalentnoj razini, ili pod nadzorom sveučilišta, a koja obuhvaća barem studijski program naveden u članku 3. Aneksa II.

2. Prijem na veterinarsku obuku ovisi o posjedovanju diplome ili certifikata koji daju ovlaštenje nositelju da upiše, u svrhu navedenih studija, sveučilište ili obrazovnu instituciju višeg obrazovanja koje su priznate na ekvivalentnoj razini u svrhu pohađanja relevantnih studija.

3. Obuka za veterinara trebalo bi da pruži uvjerenje da je navedeni profesionalac stekao sljedeće znanje i vještine:

(a) adekvatno poznavanje znanstvenih disciplina na kojima se temelje aktivnosti veterinara i relevantnog zakonodavstva Strane u vezi s tim aktivnostima;

(b) adekvatno poznavanje strukture, funkcija, ponašanja i fizioloških potreba životinja, kao i vještine i kompetencije potrebne za njihovo gajenje, ishranu, dobrobit, reprodukciju i higijenu uopće;

(c) kliničke, epidemiološke i analitičke vještine i kompetencije potrebne za prevenciju, dijagnozu i liječenje bolesti životinja, što uključuje anesteziju, aseptičnu kirurgiju i bezbolnu smrt, kako pojedinačno tako i u skupinama, što uključuje specifično znanje o bolestima koje mogu biti prenesene na ljude;

(d) adekvatno znanje, vještine i kompetencije za preventivnu medicinu što uključuje kompetencije u vezi s ispitivanjem i certifikacijom;

(e) adekvatno znanje o higijeni i tehnologiji uključenoj u proizvodnju, preradu i stavljanje u promet stočne hrane ili hrane životinjskog podrijetla namijenjene ljudskoj potrošnji, što uključuje vještine i kompetencije potrebne za razumijevanje i objašnjavanje dobre prakse u vezi s tim;

(f) znanje, vještine i kompetencije potrebne za odgovornu i razumnu uporabu veterinarskih lijekovitih proizvoda kako bi se liječile životinje i osigurala sigurnost lanca ishrane i zaštite životne sredine.

Članak 2.

Stechena prava specifična za veterinare

Za potrebe ovog Sporazuma, dokazi o formalnim kvalifikacijama veterinara su aktivnosti koje se vrše na profesionalnoj osnovi i koje se navode u članku 3. Aneksa II.

Strane mogu predvidjeti, u relevantnom zakonodavstvu, djelomične izuzetke od dijelova programa studija koji vode do dokaza o formalnim kvalifikacijama u veterinarskoj medicini a koji su navedeni u članku 3. Aneksa II, koji se primjenjuju pojedinačno uz uvjet da je taj dio obuke već prošao tijekom druge specijalističke obuke navedene u članku 3. Aneksa II, za koju je profesionalac već stekao stručnu kvalifikaciju u Strani. Strane se staraju da odobreni izuzetak ne prelazi polovicu minimalnog trajanja navedene obuke.

Svaka Strana će obavijestiti Zajedničku radnu skupinu i druge Strane o svom relevantnom zakonodavstvu za bilo kakve djelomične izuzetke tog tipa.

Strane uvjetuju izdavanje dokaza o veterinarskom medicinskom obrazovanju posjedovanjem dokaza o osnovnom medicinskom obrazovanju navedenom u članku 3 Aneksa II.

Članak 3.

Program studija za veterinare

Program studija koji vodi do dokaza o formalnim kvalifikacijama u veterinarskoj medicini uključuje barem navedene predmete.

Nastava iz jednog ili više ovih predmeta može se predavati kao dio, ili u vezi sa, drugim tečajevima.

A. Osnovni predmeti

- Fizika
- Kemija
- Biologija životinja
- Biologija biljaka
- Biomatematika

B. Posebni predmeti

a. Osnovne znanosti:

- Anatomija (što uključuje histologiju i embriologiju)
- Fiziologija

1. Biokemija

- Genetika
- Farmakologija
- Farmacija
- Toksikologija
- Mikrobiologija
- Imunologija
- Epidemiologija
- Profesionalna etika

b. Kliničke znanosti:

- Akušerstvo
- Patologija (što uključuje i patološku anatomiju)
- Parazitologija

- Klinička medicina i kirurgija (što uključuje anesteziju)
- Klinička predavanja o raznim domaćim životinjama, živini i drugim životinjskim vrstama
- Preventivna medicina
- Radiologija
- Razmnožavanje i reproduktivni poremećaji
- Veterinarska javna medicina i javno zdravstvo
- Veterinarski zakoni i sudska medicina
- Terapeutika
- Propedeutika
- c. Animalna proizvodnja
- Animalna proizvodnja
- Ishrana životinja
- Agronomija
- Ekonomija sela
- Stočarstvo
- Veterinarska higijena
- Etologija i zaštita životinja
- d. Higijena hrane
- Inspekcija i kontrola životinjskih namirnica ili namirnica životinjskog porijekla
- Higijena i tehnologija hrane
- Praktičan rad (što uključuje praktični rad na mjestima gdje se obavlja klanje i prerada hrane)

Praktična obuka može biti u obliku perioda obuke, pod uvjet da je takva obuka u punom radnom vremenu i pod izravnom kontrolom nadležnog tijela, i ne prelazi šest mjeseci u okviru ukupnog razdoblja obuke od pet godina studija.

Distribucija teoretske i praktične obuke među različitim skupinama predmeta mora biti uravnotežena i koordinirana na način koji će omogućiti veterinarima da steknu sva potrebna znanja i iskustvo kako bi vršili sve svoje dužnosti.

Članak 4.

Dokazi o formalnim kvalifikacijama veterinaru

Strana	Dokaz formalnih kvalifikacija	Tijelo koji dodjeljuje kvalifikacije	Certifikat koji dolazi uz dokaz kvalifikacija	Referentni datum

ANEKS III PRIMALJE

Sve odredbe iz Aneksa III preuzete su iz Direktive EU 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija, kako je izmijenjena Direktivom 2013/55/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. godine.

Članak 1.

Obuka primalja

1. Obuka primalja obuhvaća ukupno najmanje:

(a) specifičnu obuku primalja u punom radnom vremenu koja obuhvaća najmanje tri godine teorijskih i praktičnih studija (putanja I) koje obuhvaćaju barem program opisan u članku 4. Aneksa III. ili

(b) specifičnu obuku primalja u punom radnom vremenu u trajanju od 18 mjeseci (putanja II), koja obuhvaća barem studijski program opisan u članku 4. Aneksa III. koji nije bio predmet ekvivalentne obuke medicinskih sestara odgovornih za opću njegu.

Strane se brinu da institucije koje pružaju obuku za primalje budu odgovorne za koordinaciju teorije i prakse tijekom cijelog programa studija.

2. Prijem na obuku primalja ovisi od jednog od sljedećih uvjeta:

(a) posjedovanje kvalifikacije ili certifikata koji omogućavaju pristup na navedene studije i upis u školu za primalje vezano za putanju I;

(b) posjedovanje dokaza o formalnim kvalifikacijama za medicinsku sestru odgovornu za opću njegu koje su navedene u članku 4. Aneksa III. vezano za putanju II.

3. Obuka primalja trebalo bi da osigura da je navedeni profesionalac stekao sljedeće znanje i vještine:

(a) detaljno znanje nauka na kojima se temelje aktivnosti primalja, posebice primaljstva, akušerstva i ginekologije;

(b) adekvatno poznavanje etike profesije i relevantnog zakonodavstva za vršenje profesije;

(c) adekvatno poznavanje općeg znanja iz medicine (bioloških funkcija, anatomije i fiziologije) i farmakologije u oblasti akušerstva i novorođenčadi, kao i poznavanje odnosa između stanja zdravlja i fizičkog i socijalnog okruženja ljudskog bića i njegovog ponašanja;

(d) adekvatno kliničko iskustvo stečeno u odobrenim ustanovama koje omogućava primalji da, neovisno i pod svojom odgovornošću, u mjeri koja je neophodna i isključujući patološke situacije, upravlja prenatalnom negom, provede porod i njegove posljedice u odobrenim ustanovama, i da nadgleda porod i rođenje, postnatalnu njegu i reanimaciju novorođenčeta dok čeka liječnika;

(e) adekvatno razumijevanje obuke zdravstvenog osoblja i iskustvo rada s takvim osobljem.

Članak 2.

Postupci za priznavanje dokaza o formalnim kvalifikacijama primalje

1. Dokazi o formalnim kvalifikacijama primalje navedeni u članku 4. Aneksa II.I podliježu automatskom priznavanju, ako zadovolje jedan od sljedećih kriterija:

(a) puno radno vrijeme obuke za primalje od najmanje tri godine koja se može izraziti i ekvivalentnim ECTS bodovima a koja se sastoji od najmanje 4 600 sati teoretske i praktične obuke, pri čemu najmanje jedna trećina minimalnog trajanja predstavlja kliničku obuku;

(b) puno radno vrijeme obuke za primalje od najmanje dvije godine, koja se može izraziti i ekvivalentnim ECTS bodovima, a koja se sastoji od najmanje 3 600 sati, uz uvjet posjedovanja dokaza o formalnim kvalifikacijama za medicinsku sestru odgovornu za opću njegu navedenim u članku 4. Aneksa III.;

(c) puno radno vrijeme obuke kao primalja od najmanje 18 mjeseci, koja se može izraziti i ekvivalentnim ECTS bodovima a koja se sastoji od najmanje 3 000 sati, uz uvjet posjedovanja dokaza o formalnim kvalifikacijama za medicinsku sestru odgovornu za opću njegu navedenim u članku 4. Aneksa III, i nakon toga jedne godine profesionalne prakse za koju je izdata potvrda u skladu sa stavkom (2).

2. Potvrdu iz stavka (1) izdaju nadležna tijela u Stranama. Ona potvrđuje da nositelj, nakon stjecanja dokaza o formalnim kvalifikacijama za primalju, zadovoljavajuće vrši sve aktivnosti primalje tijekom odgovarajućeg razdoblja u bolnici ili zdravstvenoj ustanovi odobrenoju u tu svrhu.

Članak 3.

Obavljanje profesionalnih aktivnosti primalja

1. Odredbe ove sekcije se primjenjuju na aktivnosti primalja koje definira svaka Strana, ne dovodeći u pitanje stavak (2) i obavljaju se pod profesionalnim zvanjima navedenim u članku 4. Aneksa III.

2. Стране осигуравају да primalje могу приступити и обављати најмање слjedeће активности:

(a) пружање релевантних информација и Вијећа о планирању обителји;

(b) постављање дијагнозе трудноће и праћење нормалних трудноћа; спровођење pregleda neophodnih за праћење развоја нормалних трудноћа;

(c) propisivanje или davanje Вијећа о pregledima који су neophodni за најранију могућу дијагнозу ризичне трудноће;

(d) пружање програма припреме за родитељство и потпуну припрему за пород што укључује савјете о хигијени и исхрани;

(e) брига о мајци и помоћ током порођа и праћење стања fetusa у утроби путем одговарајућих клиничких и техничких средстава;

(f) provođenje spontanih порођа, укључујући, ако је потребно, epiziotomije и у жрним случајевима порођа на задак;

(g) prepoznavanje upozoravajućih znakova abnormalnosti kod мајке или novorođenčeta који захтијевају upućivanje liječnika и пружање помоћи када је то прикладно; poduzimanje neophodnih hitnih mjera у odsustvu liječnika posebno ručno uklanjanje posteljice, можда праћено ручним pregledom maternice;

(h) pregledanje и njega novorođenčeta; poduzimanje svih inicijativa које су neophodne у случају потребе и по потреби спровођење оживљавања одмах;

(i) njega и праћење napretka мајке у postnatalnom periodu и davanje svih neophodnih Вијећа мајци о njezi novorođenčeta како би joj omogućilo osigurati optimalan napredak novorođenčeta.

(j) provođenje tretmana које је liječnik propisao;

(k) sastavljanje neophodnih pisanih izvješća.

3. Стране могу, у релевантним законима, предвидјети djelomična oslobođenja од dijelova programa obuke за primalje који су наведени у чланку 4 Dodatka III, која ће се primjenjivati на случај по случај уз uvjet да је тај dio obuke već prošao tijekom друге специјалистичке obuke наведене у чланку 4. Dodatka III, за који је професионалац već stekao професионалну квалификацију у Страни. Стране се брину да dodijeljeno oslobođenje не prelazi polovicu minimalnog trajanja наведене obuke.

Svaka Страна обавјештава Zajedničku radnu skupinu и друге Стране о својим законима који се односе на таква djelomična oslobođenja.

Стране uvjetuju izdavanje dokaza о специјалистичкој medicinskoј obuci posjedovanjem dokaza о osnovној medicinskoј obuci наведеној у чланку 5. Dodatka III.

Чланак 4.

Program obuke за primalje (Tipovi obuke I и II)

Program obuke за stjecanje dokaza о formalnim kvalifikacijama из primaljstva се састоји од два sljedeća dijela:

A. Teorijska и техничка obuka

a. Općih predmeta

- Osnove anatomije и fiziologije

- Osnove patologije

- Osnove bakteriologije, virologije и parazitologije

- Osnove biofizike, biokemije и radiologije

- Pedijatrija с posebnim osvrtom на novorođenčad

- Higijena, zdravstveni odgoj, preventivna medicina, rana dijagnoza bolesti

- Prehrana и dijetetika, с posebnim osvrtom на žene, novorođenčad и malu djecu

- Osnove sociologije и socio-medicinska pitanja

- Osnove farmakologije

- Psihologija
- Načela и metode podučavanja
- Zdravstveno и socijalno zakonodavstvo и zdravstvena organizacija

- Profesionalna etika и profesionalno zakonodavstvo

- Seksualno obrazovanje и planiranje obitelji

- Pravna zaštita мајке и djeteta

b. Predmeti specifični за djelatnost primalja

- Anatomija и fiziologija

- Embriologija и razvoj fetusa

- Trudnoća, porod и babine

- Ginekološka и akušerska patologija

- Priprema за porod и родитељство, укључујући psihološke aspekte

- Priprema за porod (што укључује poznavanje и korištenje техничке opreme у акушерству)

- Analgezija, anestezija и reanimacija

- Fiziologija и patologija novorođenčeta

- Njega и nadzor novorođenčeta

- Psihološki и socijalni faktori

B. Praktična и klinička obuka

Ova obuka се provodi под odgovarajućim nadzorom:

- Savjetovanje trudnica, које обухваћа најмање 100 prenatalnih pregleda.

- Nadzor и njega најмање 40 trudnica.

- Obavljanje најмање 40 порођа што врши student; ако се ovaj broj не може постићи zbog nedostatka trudnica у porodu, може се smanjiti на minimum од 30, уз uvjet да student asistira при dodanim 20 порођа.

- Aktivno učešće при porodu на задак. Ако то nije moguće zbog nedostatka takvih порођа, praksa може бити у simuliranoј situaciji.

- Izvođenje epiziotomije и uvođenje у šivenje. Uvođenje обухваћа teoretsku obuku и kliničku praksu. Praksa šivenja укључује šivenje rane nakon epiziotomije и jednostavnu perinealnu laceraciju. Ovo може бити у simuliranoј situaciji ако је apsolutno neophodno.

- Nadzor и njega 40 žena са rizikom у trudnoći, tijekom порођа или postnatalnog razdoblja.

- Nadzor и njega (укључујући pregled) најмање 100 žena у postnatalnom razdoblju и zdravih novorođenčadi.

- Promatranje и njega novorođenčadi која захтијевају posebnu njegu, укључујући one рођене prije vremena, poslije termina, са niskom težinom или bolesne.

- Njega žena с patološkim stanjima у područjima ginekologije и akušerstva.

- Uvođenje у njegu у područjima medicine и kirurgije. Uvođenje обухваћа teoretsku obuku и kliničku praksu.

Teoretska и техничка obuka (Dio A programa obuke) треба да буду uravnoteženi и usklađeni са kliničkom obukom (Dio B istog programa) тако да се znanje и iskustvo наведено у ovom Aneksu може steći на odgovarajućи način.

Klinička nastava се odvija у vidu nadzirane praktične obuke у bolničkim odjelima или drugim zdravstvenim službama које одobre nadležni organi или tijela. Као dio ove obuke, studenti primalje sudjeluju у aktivnostima odgovarajućih odjela ако те активности doprinose njihovoj obuci. One ће бити obučene о odgovornostima које podrazumijevaju aktivnosti primalja.

Чланак 5.

Dokazi о formalnim kvalifikacijama primalja

Stranka	Dokaz formalnih kvalifikacija	Tijelo које dodjeljuje kvalifikacije	Profesionalno zvanje	Referenca
---------	-------------------------------	--------------------------------------	----------------------	-----------

ANEKS IV FARMACEUTI

Sve odredbe iz Aneksa IV preuzete su iz Direktive EU 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija, kako je izmijenjena Direktivom 2013/55/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. godine.

Članak 1.

Obuka za farmaceuta

1. Upis na obuku za farmaceute ovisit će od posjedovanja kvalifikacije ili certifikata koji omogućava pristup na navedene studije, sveučilišta, visokoškolske ustanove na razini koja je priznata kao ekvivalentan ili institucije koje su pod nadzorom sveučilišta.

2. Dokaz o formalnim kvalifikacijama farmaceuta potvrđuje obuku u trajanju od najmanje pet godina, koja se dodatno može izraziti u ekvivalentnim ECTS bodovima, a koja obuhvaća najmanje:

(a) četiri godine redovite teorijske i praktične obuke na sveučilištu ili visokoškolskoj ustanovi na razini koja je priznata kao ekvivalentan, ili na instituciji pod nadzorom sveučilišta;

(b) tijekom ili na kraju teorijske i praktične obuke, šestomjesečnu praksu u ljekarni koja je otvorena za javnost ili u bolnici pod nadzorom farmaceutskog odjela te bolnice.

Obrazovni ciklus naveden u ovom stavku trebalo bi da uključi najmanje program opisan u članku 3. Aneksa IV.

3. Obuka za farmaceute se brine da je osoba stekla sljedeća znanja i vještine:

(a) adekvatno znanje o lijekovima i supstancama koje se koriste u proizvodnji lijekova;

(b) adekvatno znanje o farmaceutskoj tehnologiji i fizičkim, kemijskim, biološkim i mikrobiološkim testiranjima medicinskih proizvoda;

(c) adekvatno znanje o metabolizmu i efektima medicinskih proizvoda i djelovanju toksičnih supstanci, kao i o uporabi medicinskih proizvoda;

(d) adekvatno znanje kako bi se mogli procijeniti znanstveni podaci u vezi s lijekovima kako bi se mogle pružiti odgovarajuće informacije na temelju tog znanja;

(e) adekvatno znanje o zakonskim i drugim zahtjevima vezanim za bavljenje farmacijom.

Članak 2.

Vršenje profesionalnih aktivnosti farmaceuta

1. Za potrebe ovog Sporazuma, aktivnosti farmaceuta su one čiji pristup i obavljanje ovise od stručnih kvalifikacija i koje su otvorene za nositelje dokaza o formalnim kvalifikacijama tipova koji su navedeni u članku 4. Aneksa IV.

2. Strane se brinu da nositelji dokaza o formalnim kvalifikacijama u farmaciji na sveučilišnoj razini ili na nivou priznatom kao ekvivalentan, koji zadovoljavaju zahtjeve iz članka 1. Aneksa IV, mogu imati pristup i baviti se najmanje sljedećim aktivnostima, uz ispunjavanje uvjeta, gdje je to prikladno, dodatnog stručnog iskustva:

(a) priprema farmaceutskog oblika medicinskih proizvoda;

Članak 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenome glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Broj 01-50-1-2700-2/24
12. listopada 2024. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Dr. Denis Bećirović, v. r.

(b) proizvodnja i testiranje medicinskih proizvoda;
(c) testiranje medicinskih proizvoda u laboratoriji za testiranje medicinskih proizvoda;

(d) skladištenje, očuvanje i distribucija medicinskih proizvoda na veleprodajnoj razini;

(e) opskrba, priprema, testiranje, skladištenje, distribucija i izdavanje sigurnih i učinkovitih medicinskih proizvoda odgovarajuće kvalitete u ljekarnama otvorenim za javnost;

(f) priprema, testiranje, skladištenje i izdavanje sigurnih i efikasnih medicinskih proizvoda odgovarajućeg kvalitete u bolnicama;

(g) davanje informacija i Vijeća o medicinskim proizvodima kao takvim, uključujući njihovu odgovarajuću uporabu;

(h) prijavljivanje neželjenih reakcija farmaceutskih proizvoda nadležnim tijelima;

(i) personalizirana potpora za pacijente koji sami primjenjuju svoje lijekove;

(j) doprinos lokalnim ili državnim kampanjama javnog zdravlja.

3. Ako neka Strana uvjetuje pristup ili obavljanje jedne od aktivnosti farmaceuta dodanim stručnim iskustvom, pored posjedovanja dokaza o formalnim kvalifikacijama koje su navedeni u članku 3. Aneksa IV, ta Strana u tom pogledu priznaje kao dovoljan dokaz certifikat koji izdaju nadležna tijela Strane dodjelitelja, u kojem se navodi da je dotično lice bilo angažirano u tim aktivnostima u Strani dodjelitelju tijekom sličnog razdoblja.

Članak 3.

Tečaj obuke za farmaceute

- Biljna i životinjska biologija
- Fizika
- Opća i neorganska kemija
- Organska kemija
- Analitička kemija
- Farmaceutska kemija što uključuje i analizu medicinskih proizvoda
- Opća i primijenjena biokemija (medicinska)
- Anatomija i fiziologija; medicinska terminologija
- Mikrobiologija
- Farmakologija i farmakoterapija
- Farmaceutska tehnologija
- Toksikologija
- Farmakognozija
- Zakonodavstvo i, gdje je prikladno, profesionalna etika.

Ravnoteža između teoretske i praktične obuke treba, glede svakog predmeta, da daje dovoljnu važnost teoriji kako bi se očuvao sveučilišni karakter obuke.

Članak 4.

Dokazi o formalnim kvalifikacijama farmaceuta

Strana	Dokaz formalnih kvalifikacija	Tijelo koje dodjeljuje kvalifikacije	Certifikat koji dolazi uz dokaz o kvalifikacijama	Referenca
--------	-------------------------------	--------------------------------------	---	-----------

Članak 3.

САДРЖАЈ

ПРЕДСЈЕДНИШТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

61	Одлука о ратификацији Споразума о признавању стручних квалификација медицинских сестара, ветеринара, фармацеута и бабица у контексту Централноевропског споразума о слободној трговини (српски језик)	1
	Odluka o ratifikaciji Sporazuma o priznavanju stručnih kvalifikacija medicinskih sestara, veterinarara, farmaceuta i babica u kontekstu Centralnoevropskog sporazuma o slobodnoj trgovini (bosanski jezik)	11
	Odluka o ratifikaciji Sporazuma o priznavanju stručnih kvalifikacija medicinskih sestara, veterinarara, farmaceuta i primalja u kontekstu Srednjoeuropskog sporazuma o slobodnoj trgovini (hrvatski jezik)	21

SLUŽBENI GLASNIK BOSNE I HERCEGOVINE
Izdaje na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Издање на босанском, хрватском и српском језику

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК

БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Издавач: ЈП НИО Службени лист БиХ
Ц. Биједића 39/III, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина
Директор и одговорни уредник: Драган Прушина
Техничка припрема:
Уредништво ЈП НИО Службени лист БиХ
Штампа: УНИОНИНВЕСТПЛАСТИКА д. д. Сарајево
За штампарiju: Мухамед Мирвић
Телефони:
Централа: 033 72 20 30
Директор: 033 72 20 61
Уредништво: 033 72 20 38
Рачуноводство: 033 72 20 48
Служба за правне и опште послове: 033 72 20 51
Претплата: 033 72 20 54
Огласни одјел: 033 72 20 49 и 72 20 50
Комерцијала са
пословницом и продајом: 033 72 20 43
Претплата се утврђује полугодишње, а уплата се врши
УНАПРИЈЕД у корист рачуна:

UNICREDIT BANK ДД 338-320-22000052-11
ASA BANKA ДД Сарајево 134-470-10067655-09
ADDIKO BANK АД
Бања Лука, филијала Брчко 552-000-00000017-12
RAIFFEISEN BANK DD BiH Сарајево 161-000-00071700-57
Рекламације за непримљене бројеве примају се 20 дана од
изласка листа.
Идентификацијски број 4200226120002
Порески број 01071019
ПДВ број 200226120002
Претплата за II полугодиште 2024. године на
"Службени гласник Босне и Херцеговине", 120,00 КМ.
Web издање: <http://www.sluzbenilist.ba>
Годишња претплата 240,00 КМ по кориснику
e-mail: redakcija@slist.ba - oglasia@slist.ba - pretplata@slist.ba -
racunovodstvo@slist.ba - jnb.komercijala@slist.ba